

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Ν. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Πάνου Δ. Ταγκοπούλου: Ἑλληνικά τραγούδια στὴν Ἀγγλικὴ γλῶσσα. Πρωτότυπα Ἑλληνικά ἔργα. Μικρὲς λυρικές ιστορίες.—**Κώστα Μουσούρη:** Μαρία.—**Ν. Σωτηράκη:** Ὁ ψαρρᾶς.—**Δημ. Γιαννοπούλου:** Ἦταν.—**Γ. Ναυπλιώτη:** Θεατρικὴ μελέτη.—**Δημ. Γρ. Βερναρδάκη:** Ἀρχαίοι λυρικοί.—**Γ. Οικονομίδη:** Ἀπὸ τὶς ἱστορίες γιὰ τὴ «Νινὸν» τοῦ Ζολᾶ.—**Βελ. Φρέρη:** Στὴν Ἐπαρχία.—**Ν. Παρασκευᾶ:** Τὸ ἔργον τοῦ κ. Γ. Σώκου.—**Δήμου Στρατοῦ:** Τέσσερα χρόνια στὰ συρτάρια ἐνὸς ἐκδότη.—**Θ. Δανιηλίδη:** Ἡ «Ἀϊδᾶ» εἰς τὸ Στάδιον.—**Λενάου:** Ἐρὸ Τριαντάφυλλο.—**Ingemieros:** Σοφαὶ Γνώμαι.—**Ταγκός:** Τὸ κένιστρο μὲ τοὺς καρπούς.

ΤΕΥΧΟΣ 7^{ON}

ΕΤΟΣ Γ^{ON}

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1926

ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗ - ΚΟΜΦΕΤΟΠΟΙΪΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΟΥ Κ. ΓΩΓΟΥ

ΤΗΛ. 5-31 ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΟΔΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
» 8-71 ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΟΔΟΣ ΚΑΛΑΜΙΩΤΟΥ 18
ΛΕΩΦ. ΥΜΗΤΤΟΥ - ΠΑΓΚΡΑΤΙ

ΚΟΥΦΕΤΑ
ΔΙΑ ΓΑΜΟΥΣ
ΑΡΡΑΒΩΝΑΣ
ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

ΤΥΠΟΙ
ΑΒΑΝΑ
ΑΙΤΝΑ
ΑΒΟΛΑ
ΓΩΓΟΥ

ΦΡΟΥΤΙ ΓΛΑΣΣΕ
Βερύκοκα
'Αχλάδια
Κίτρα
Νερατζάκια
κλπ.

ΟΛΑ ΤΑ ΕΙΔΗ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ

ΜΕΓΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΠΛΕΚΤΩΝ ΕΠΙΠΛΩΝ

ΑΙ "ΙΝΔΙΑΙ,"

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΧΕΛΜΗ & ΣΙΑ

ΟΔΟΣ ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΥ ΑΡ. 9Γ

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 16-90

ΨΥΛΙΚΑ

ΕΙΔΗ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ
Δ. Ι. ΠΑΠΟΥΛΙΑ
64-ΕΡΜΟΥ-64

Τσάνται

Κάλτσαι

Κτένια

Κτενάκια

Μανδύλια

Ποδόβραι

Καλονητικά Είδη

Γυναικ. Στολισμού

Γυναικῶν
Παιδῶν
'Ανδρῶν

ΑΔΕΛΦΟΙ Ζ. ΣΑΚΚΗ

ΥΦΑΣΜΑΤΑ

ΕΠΙΠΛΩΣΕΩΣ

ΤΑΠΕΤΑ - ΜΟΥΣΑΜΑΔΕΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ 17

ΤΗΛ. 1-80

ΑΘΗΝΑΙ

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΤΟΣ Γ' - ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 7 - - - ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ ΑΡΙΘ. 9

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1926

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ Ν. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ

ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ Θ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΙΔΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	*Ετησία Δραχμαί 100	Τιμή έκαστου φύλλου διὰ τὰς Ἀθή-	
	*Ἐξάμηνος " 50	νας καὶ Πειραιᾶ	Δραχμαί 8
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	*Ετησία Φρ. χρ. 60	Διὰ τὰς ἐπαρχίας	" 4
	*Ἐξάμηνος " 25	Διὰ τὸ ἐξωτερικόν	Φρ. χρ. 1

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΜΕΝΑ ἢ ΜΗ ΔΕΝ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΝΤΑΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Modern greek Poems, Selected and Ren-
dered into English by Theodore Stephanidis
and George C. Katsimbalis London 1926.

Ἡ Ἑλληνικὴ φιλολογία καὶ εἰδικώτερα ἡ
Νεοελληνικὴ ποίηση ἄρχισε νὰ γίνεται γνωστὴ
καὶ στὸν ἔξω κόσμῳ σὲ μεταφράσεις ἀξιόλογες
ἀπὸ σοφοῦς Ἑλληνιστῆς ποὺ ἔχουνε παρακολου-
θήσει τὴν ἐξέλιξη τῶν Γραμμάτων μας ἢ ἀπὸ
Ἑλληνας ποὺ ζοῦνε στὴν ξενιτειὰ κ' ἔχουνε τὸ
χάρισμα τοῦ Λόγου ἀνεπτυγμένο βαθειὰ τους. Ὁ
Clement μᾶς ἔδωσε στὴ Γαλλικὴ γλῶσσα με-
τάφραση τῶν ἔργων τοῦ Παλαμᾶ, ὁ Hesselring
τὴν ἱστορία τῆς Νεοελληνικῆς Φιλολογίας, ὁ
Φουριδῆς τὴν Τρισυγενῆ καὶ τὴν Ἀσάλευτη
ζωὴ τοῦ Παλαμᾶ στὸ Ἀγγλικὸ καὶ ὁ Ντίντριχ,
ὁ σοφὸς Γερμανὸς Ἑλληνιστῆς, ὁ Ρωμόφιλος,
ἔτοιμάζει τὴν ἀνθολογίαν τῶν Ἑλλήνων Δυρι-
κῶν Ποιητῶν στὰ Γερμανικά. Ἡ φιλολογία μας
λοιπὸν κινεῖται καὶ ἔξω ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς
μικρῆς μας πατρίδας, συγχρονίζεται μὲ τὸ ξένο
παγκόσμιον πνεῦμα, γνωρίζεται μὲ αὐτό. Καὶ
εἶναι τόσο ἐνθαρρυντικὸ γιὰ τὰ Γράμματα, τό-
σο εὐχάριστο.

Τώρα τελευταία, ἐξεδόθη στὸ Λονδίνο καὶ
ἐκυκλοφόρησε στὰ ἔδω μεγάλα βιβλιοπωλεῖα
(Ἐλευθερουδάκη καὶ Κάουφμαν) μιὰ ἐκλογὴ Νεο-
ελληνικῶν Ποιημάτων στὴν Ἀγγλικὴ Γλῶσσα.
Τὴν ἐπιλογή καὶ τὴν μετάφραση ἔχουνε κάνει
οἱ κύριοι Θεόδωρος Στεφανίδης καὶ Γεώργιος
Κασιμπαλής, ὁ γιὸς, νομίζω, τοῦ μεταφραστῆ
τῶν «Ρομπλαγιάτ». Ἡ Ἀνθολογία ἀφιερώνεται
στον Παλαμᾶ, στὸ μεγαλειότερον σύγχρονον Ἑλ-
ληνα ποιητῆ. Περιέχει ποιήματα 33 ποιητῶν

καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ σελίδες ἑβδομήντα ἕξη.
Οἱ μεταφραστῆς, καθὼς λένε στὸν πρόλο-
γὸ τους, καταπιαστήκανε μὲ τὴν ποίηση, ποὺ εἶνε
στὴν Ἑλλάδα καλλιερημένη περισσότερο ἀπὸ
ὅλα τὰ εἶδη τῆς Φιλολογίας. Διαλέξανε ποιή-
ματα τῆς περιόδου ποὺ ἀρχίζει ἀπὸ τὰ 1886 ὡς
τὰ σήμερα. Καὶ προσπαθήσανε νὰ δώσουνε μιὰ
γενικὴ ἰδέαν τῆς Σύγχρονης Νεοελληνικῆς Ποίη-
σης.

Στὴ μετάφρασή τους, κρατήσανε, κατὰ τὸ
δυνατό, τὰ μέτρα καὶ τὴ φόρμα τοῦ πρωτότυ-
που, χωρὶς νὰ παραμελήσουνε τὸ πνεῦμα καὶ
τὸ περιεχόμενον τῶν τραγουδιῶν. Εἶναι ἀ-
ληθινὰ ἀπὸ τὶς καλύτερες μεταφράσεις τραγου-
διῶν μας ποὺ ἔχουμε σὲ ξένη γλῶσσα.

Ἄλλὰ καὶ τὸ γούστο τῶν μεταφραστῶν φαί-
νεται νὰ εἶναι ἀπὸ τὰ πιὸ φίνα, λεπτὸ καὶ συγ-
χρονισμένο. Μᾶς παρουσιάζουνε ποιήματα τοῦ
Παλαμᾶ, τοῦ Μαβίλη, τοῦ Πορφύρα, τοῦ Βάρ-
ναλη ἀπὸ τὰ καλύτερα. Ἔχουνε μεταφράσει:

Τοῦ Παλαμᾶ: Κομμάτια ἀπὸ τοὺς Ἰάμβους καὶ Ἀ-
νακρίστους, Ἐκατὸ φωνῆς τῆς Ἀφρας,
Ἀποδεκάλογον τοῦ Γάφου, Βραδυνὴ
Φωνιὰ.

Τοῦ Πάλλη: Ἔλα, ἀγαπημένη.

Τοῦ Μαλακάση: Τὸ Δάσος, Παραμῦθι, Μπαῦρον, Στὸ
κορὸλι καὶ Μελαγχολία.

Τοῦ Μαβίλη: Τὴ Ἀθήνη καὶ τὴν Ἑλιά.

Τοῦ Γεντιάρη: Ἰὸν Ἰάνο, Θάνατον, Ὁρθεο τῶν ψυ-
χῶν καὶ τὸ Ἀπόβροχον.

Τοῦ Πορφύρα, τὸ Lacrymæ Rerum, τὸ Χάρο καὶ τὸ
Βράδυ σ' ἓνα κοριό.

Επίσης υπάρχουνε μεταφρασμένα από τους καλύτερους ποιήματα του Μάρκορσ, Έφταλιώτη, Κουστάλλη, Δροσίνη, Κ. Χατζόπουλου, Π. Νιοβάνο, Ζ. Παπαντωνίου, Πολέμη, Πέτρου Βλαστού και Γιάννη Ζερβού.

Από τους νεώτερους, τους ποιητές της τελευταίας εικοσαετίας, έχουνε μεταφράσει ποιήματα της Αιμιλίας Λάφνη και της Μυρτιάτσας, του Κ. Βάρναλη τους «Μοιραίους», από τα «Λυρικά» τα «Ελάτια, του Γ. Κυριαζή ένα δικαστικό από τις «Σπιγμές που ζώ», του Γ. Αθανά, του Μπεκέ, του Κωστωτάκη, του Ουράνη και του Πετιμεζά. Επίσης έχουνε μεταφράσει και του Καβάφη την «Γόακη», μη τυχόν και δε γίνει γνωστή και στην Αγγλία ή περίφημη αυτή Αλεξανδριανή μπανάνα!

Σάν ένα δειγματάκι εύσυνείδητης εργασίας, —για όσους ξαίρουνε Αγγλικά και για όσους... δολοφονούνε στη γλώσσα μας ξένα άριστουργήματα— μεταφέρω εδώ ένα τετραστίχο από την Αγγλική μετάφραση του τραγουδιού μου μιάν από τις καλύτερες μετά την άριστοτεχνική απόδοση των «Μοιραίων» του Βάρναλη.

Ελάτια (Από τα «Λυρικά» σελ. 22.)

Ελάτια χρυσοπράσινα, χαρά ή ζωή σε μένα που μπόρεσα νάρθω στην άηλη βουνοκορφή που βρίσκετε ύψωμένα, θνητός εγώ, σ' άθάνατες κορφές ν' ανυψωθώ.

Pii—trees (Modern greek Poems, Page 64)

O Pii-trees green and golden flecked, my heart is streng and gay

ΜΑΡΙΑ

ΔΙΚΟ ΣΟΥ

Στο άμαρτωλό κρεββάτι σου γυρεύει το κορμί μου να πέσει. Θα φιλήσω το βαμμένο σου στόμα και θα σβύσω της σάρκας μου τον πόθο που σαλεύει.

Μά την πίστη μου ! . . θέλω να γλεντήσω απόψε μαζί σου. Να ζωντανεύει νοιώθω το χτήνος μέσα μου. Θ' ανέβει το αίμα στο κεφάλι μου, και πίσω

μου θα δέξω κάθε μου πόνο... Γδύσου και πέσε μές στο βρώμικο κρεββάτι να δεχτείς το κορμί μου... Η μορφή σου

την ήδονή θέλω να δείχνει... Κάτι με τραβάει κοντά σου απόψε... Κι' ως τόσο γι' αυτό που θα μου δώσεις : θα πληρώσω !...

ΚΩΣΤΑΣ ΜΟΥΣΧΟΥΡΗΣ

That I have clambered here Unto this lofty mountain-peak whereon ye swing and sway. A mortal, I have scaled the hills, the deathless hills that rear.

Για την ιστορία, σημειώνω, χωρίς ν' αποδίδω μεγάλη σημασία σ' αυτό: Πώς οι αγαπητοί μου και καθ' όλα άγνωστοί σ' έμένα κ. κ. Στεφανίδης και Κατσιμπαλής όχι μόνο δέν είχανε την καλωσύνη κα' μου ζητήσουνε την άδεια να μεταφράσουνε κάτι δικό μου αλλά ούτε και αντίτυπο από το βιβλίο δε μου στείλανε. Κατά τύχη πληροφορήθηκα πως υπάρχει στην Ανθολογία τους ένα τραγούδι μου μεταφρασμένο και το βιβλίο το άγόρασα από του Κάουμφαν αντί δραχμών πενήκοντα, παρακαλώ!

Περτέρω! Κ' έμεις νομίζαμε πως μόνο στην Ελλάδα γίνονται τα τέτοια!

Οι ίδιοι λογογράφοι (δ κ. Θ. Στεφανίδης είναι ποιητής αξιόλογος και τέσσερα ποιήματά του υπάρχουνε στην Ανθολογία αυτή) έχουνε μεταφράσει Έγγλέζικα και ποιήματα του Κωστή Παλαμά. Δυστυχώς, ούτε και το βιβλίο αυτό έλάβαμε, μολονότι έχει έκδοθει από πέρσοι (1925 αναφέρεται στον κατάλογο) για να μπορούμε να έχουμε γνώμη. Μένει για μās μνημειώδης ως τώρα ή εργασία του Φουτρίδη πάνω στην «Ασάλευτη Ζωή» του Ποιητή. (Life immovable, A hundred voices- Τόμοι δύο με πρόλογο και διαφωτιστικά σημειώματα στον κάθε τόμο).

ΠΑΝΟΣ Α. ΤΕΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΨΑΡΑΣ

Απόβραδο ή μουνάτσα άσπρογαλιάζει στην πλατωσιά της θάλασσας γαλήνη την καταχνιά στο πέλαγο διαλύνει, γιαλός και περιγιαλί αναγαλιάζει. Τραγουδώντας τα δίχτυα του ταιριάζει ο ψαράς, τη βαρκοῦλα ύστερα πλύνει, στροπαλώνει τα κουτά, τους κάβους λύνει και λάμνει για το κάτασπρο μπουγάτσι. Μακρυνά απ' της πολιτείας τα χλωμά κάλλη, ή ψυχή του, νεράιδα και γοργώνα! λεβεντοζεί στής φύσης την άγκάλη, ήρώισσα στής φουρτούνας τον άγωνα, ρήγισσα στής μουνάτσας την ειρήνη. Ανθώνας ή ζωή του, οι έγνοιες της κρίνας.

Ν. ΣΩΤΗΡΑΚΗΣ

ΗΤΑΝ...

Μιά νύχτα γνωριστήκαμε κ' ήταν οι πόθοι λαύροι. Μιά μέρα χωριστήκαμε δρόμο ο καθένας ναύρει. Ήταν ή νύχτα δολόευκη, κ' ήταν ή μέρα μάυρη...

ΔΗΜ. ΙΕΡΗΝΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΣΚΗΝΗ, ΟΙ ΣΑΛΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΡΟΥΧΑ ΤΩΝ ΗΘΟΠΟΙΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ ΜΕΧΡΙ ΤΩΝ ΗΜΕΡΩΝ ΜΑΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΛΑΝΑΡΙΑ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΣΙΑ

Ο δέκατος έκτος αιώνας μπήκε με την δομητική διάθεση άνέμου που θα διαλύση την συμπυκνωμένη ομίχλη και θα ξυπνήση τα υποταγμένα και χαμένα πνεύματα του μεσαίωνα. Στην Ιταλία ή αναμορφωτική Αναγέννησις, στην Γερμανία και Αγγλία ο Λούθηρος, ή Θρησκευτική επανάσταση, ή Μεταρρύθμισις. Ο μέχρι τουδε δίχως σκέψη λαός, ο αναγκασμένος να δέχεται με τη φοβέρα του θανάτου, τη βία, την αγριότητα και τον έτσιθελισμό των βασιλέων, των παπάδων και των άρχόντων του, του δίδεται το μέγα δικαίωμα της σκέψης, της κρίσεως και της γνώμης.

Μιά γενική διάθεση υπό την πρωτοπορεία και καθοδήγησις εξαιρετικών εμπνευσμένων διανοιών, προσπαθεί να ανατρέψη κάθε ριζομένη άσχημη και στρεβλή άρχή και να δώση τόσο άπαστραπτούσα ζωτικότητα, ώστε να σηκώση τον αιώνα της μέσα απ' την άφάνεια και να τον στήση σε συγκριτική μοίρα με την χρυσή φωτεινότητα των παλαιών Αθηνών.

Το θέατρο μέσα σ' αυτή την άτμοσφαιρική πίεση που περιτύλιξε την εποχή, ακολουθώντας τη Θρησκεία, τη γλώσσα, τη φιλολογία, τις ώραιες τέχνες, προσπαθεί να βρη ήληθινότερη κατεύθυνση από τα εν ενεργεία πολυήμερα άσύνθετα και άκίνητα μεγαλοκρητή και πλούσια θεάματα, ν' αποβάλη το φλύαρο προπαγανδιστικό σκοπό του στον καθολικισμό και να έπιστρέψη ει δυνατόν προς τον άρχαίο Έλληνικό και Ρωμαϊκό τύπο.

Την ανάγκη της νέας φόρμας την αισθάνθηκε πρώτη ή Ιταλία, έμιμήθηκε ή Ισπανία και κατόπι από πενήντα σχεδόν χρόνια κατόρθωσε τμηματικά ν' ακολουθήση ή υπόλοιπη πολιτισμένη Ευρώπη. Ο δέκατος έκτος αίων στάθηκε ή έκκολαπτική κατάσταση του σημερινού μας θεάτρου, όπως ή έμβρυώδης του το Θρησκευτικό του μεσαίωτος. Η μεταβατική αυτή περιόδος είναι τόσο σημαντική στην τελική διατύπωσή του, ώστε για να μπούμε μονομερώς στο θέμα μας είναι ανάγκη να παρακολουθήσουμε παράλληλα με το τεχνικό και ιστορικό μέρος και την εξέλιξη του φιλολογικού θεατρικού είδους της εποχής.

Όπως ή Ιταλία ένοιωσε πρώτη το βάρος της καλλιτεχνικής άνυπαρξίας της εποχής της

και επαναστατήσασα έγινε ο δάσκαλος όλης της ανθρωπότητας στην αναγέννηση των ωραίων τεχνών αρχίζοντας από τη διαμόρφωση της γλώσσας της, έτσι στάθηκε ο δάσκαλος και ο πρωτοπόρος του νέου κανονικού θεάτρου. Κι' αυτό όφείλεται εν αντιθεση με τās μεταρρυθμίσεις της υπόλοιπου Ευρώπης στην υποστήριξη και τον έγκολπισμό του από την άνώτερη Ιταλική κοινωνία.

Οι κύκλοι αυτοί που συνετέλεσαν δια της φανατικής των υποστηρίξεως στην καλλιέργεια κάθε ωραίου, οι κύκλοι με το δηλωμένο γούστο από την περιουκλωσιά ενός Μιχαήλ Αγγέλου, Νταβίντσι, Ραφαήλου, Τάσου, Μποντιτσιέλι, Φρά Αντζέλικο, και Μαρουνιέσκο, δέν ήτο δυνατόν ν' άνεχθούν την πρωτόγονη άκαλαίσθητη κατασκευή του θεάτρου και ζήτησαν ν' ανακαλύψουν την καταξητουμένη αλήθεια προς αντίστροφους κατευθύνσεις. Η πρώτη τους σκέψη ήταν να παραλάβουν το θέατρο από τις δημόσιες πλατείες, από το ήπαιθο και να το μεταφέρουν στα σαλόνια τους σαν ένα επί πλέον διακοσμιακό καλλιτέχνημα πλάι στα πλουσιόστολιστα διαμερίσματά τους από τ' άριστουργήματα των μεγάλων δασκάλων της εποχής. Πρώτος ο πάπας Λέων ο 10ος και μαζί του οι βασιλείς, οι δούκες και οι πρίγκηπες ίδρυσαν μέσα σιάνάκτορά τους απ' ένα μικρό κομφοτεχνουργημένο θεατράκι κι' ανέλαβαν τη συνεργασία των νέων και των άβρων κυριών της συντροφιάς των το παίξιμο των καινούργιων έργων. Έκ παραλλήλου οι μορφωμένοι κύκλοι των διαφόρων Ιταλικών πόλεων συγκεντρωθέντες άπέτελεσαν είδος συλλόγων που τους δνόμασαν Ακαδημίες με τα συμπληρωμένα περίεργα επίθετα όπως Ακαδημία των κοιμωμένων της Γένουας, Ακαδημία των κακοδιαθέτων και των μελαγχολικών της Ρώμης, Ακαδημία των χωριάτιδων της Φλωρεντίας(1) κτλ. με τον ίδιο σκοπό της δημιουργίας νέου τύπου θεάτρου και την πραγματοποίησι του πόθου στην έκτέλεση. Όλα τα μέλη έλάμβανον μέρος στας παραστάσεις αυτές είτε ως συγγραφείς είτε ως ήθοποι.

Σ' όλη την Ιταλία πέρα ως πέρα έπνεε ένα πνεύμα μανιακής αγάπης, το θέατρο έγινε ένα είδος κοσμικής κινήσεως των άνωτέρων τάξεων και των διανοουμένων.

Άρωγοί σ' αυτήν τη θεατρική μανία της μετατροπής συνετέλεσαν πολύ ή φορμαρισμένη γλώσσα και ή δημιουργία συγγραφέων περιοχής σαν το Γάσο, Μακιαβέλι, Αριόστο και Αρετίνο(2). Με τέτοιες συνθήκες και τόση ύπο

1) Quadria—Storia d' ogni poesta. 2) Οι έξ επαγγέλματος ήθοποιοί την περίοδο αυ.

στήριξη το νέο θέατρο βραστάχτηκε στην αρόμ-
βουσα σ' αυτό υπόσταση ως ανάγκη και νίκησε.

Την άρχη σ' αυτή την κίνηση την έδωσε ο
πάπας Λέων ο 10ος ο έλευθεριάζων. Στο Βασι-
κανό έφωτισε πρόχειρη σκηνή και επί παρουσί-
ου του έπαιχθησαν το 1514, επί τή ευκαιρία της
παραμονής στη Ρώμη της Ισαβέλλας του Έστ
μαρκουσίας της Μάντουας, ή πρώτη κανονική
κωμωδία του καρδινάλιου Bernardo Divigio
di Bibbiena «Καλάνδρια» και μετ' ένα χρόνο
το 1515 του Trissino ή Sophoniste, ή πρώτη
τραγωδία, αντίθετος με τās μετέπειτα γουαφί-
σας ως εκ του φυσικού της διαλόγου και της
συγκεντρώσεως του λυρισμού μόνο στα χορικά.
Την ίδια σχεδόν έποχή έπαιζοντο στο ανάκτορο
της Φερράρας, τη μέρα των γάμων 'Αλφόνσου
του Β' και της Λουκρητίας Βοργίας οι δύο
πρώτοι κωμωδικοί του 'Αρισότου «la Cassaria»
και «I Suppositi» υπόδειγμα ύψους και εδγε-
νειας ώστε να θεωρούνται ή τελευταία λέξις του
νέου μοντέλου, και στη Φλωρεντία «ο Μανδρα-
γόρας» του Μαιμαβέλη, κωμωδία μεγάλης φι-
λολογικής αξίας σατυρίζουσα τά ήθη της έπο-
χής.⁽¹⁾ Ένω σ' όλη την όλλη 'Ιταλία διασκέδα-
ζαν από τās έλευθεριαζουσας κωμωδίας, γεμάτες
δηλητήριο και λιβάνι του γεννηθέντος μέσα σ'
ένα νοσοκομείο από μια πόρνη και αποθανόν-
τος σέ χλιδή πλούτου και όργιων του Θεού
'Αρενίνου, με τούς τίτλους «ο Στρατάρχης» ή
'Εταίρα» «ο Φιλόσοφος» «ο «Υποριτής» και
«ή Zalanta».

Έχουμε λοιπόν τά πρώτα θεατρικά είδη που
ανέρηκαν στη σκηνή όχι ως κουραστικώτατα
μικρογορούσα ασύνδετα φλασάρια, άτεχνη και ά-
φιλολόγητη, διαρκείας συχνάμιας όλοκληρών ήμε-
ρών, άνευ κεντρικής ιδέας και άνευ άμέσου έν-
διαφέροντος, αλλά περιορισμένη υπόθεση, δη-
μιουργία και καλλιέργεια χαρακτήρων, προσπά-
θεια αποδόσεως σκέψεων και πρό παντός συμ-
λάρισμα άρτίων στίχων και κομηής πρόζας.
'Εάν δέ δέν υπήρχε ή μανία της έποχής του
νά υπερεδύουν τά πάντα, εάν κατορθώνετο ή
ανακάλυψις της συνοχής και της κανονικότητας
του σχεδίου και ή ψυχολογία της εισόδου και έ-
ξόδου των προσώπων επί σκηνης, οι συγγρα-
φείς αυτοί θα ήσαν οι εισηγηται εις την άν-
θρωπότητα του μοντέρνου είδους που άργότε-
ρα έφηρμοδόθη από τούς Γάλλους.

Τά έργα άρχιζαν δι' εισαγωγικού προλόγου.
'Η σκηνή δέν χωρίζετο όπως πρώτα σέ τρία
κλασικοποιημένα μόνιμα μέρη με τά όρισμένα
στεροποιημένα και καρφωτά σκηνικά, παριστά-
νοντα όπως είναι γνωστούν τον παράδεισο, τη
γή και την κόλαση. Το Θέατρο μεταφέρθη όρι-
στικώς από το άνοιχτό ύπαιθρο των δημοσίων

τη άπεκλεισθήσαν καταφυγόντες στην αυτοσχέδια κω-
μωδία (La Commedia dell'Arte) για την όποια θα
μιλήσουμε άργότερα.
1) Για τον «Μανδραγόρα» ο Βολταίρος είχε γρά-
ψει ότι τον προτιμά άπ' όλες τις κωμωδίες του 'Α-
ριστοφάνους. Κρίσις στιγμικού ένθους ασμού.

πλατειών όπου έπαύετο μέχρι σήμερα σέ κλει-
στό χώρο. Η σκηνή έλαβε για πρώτη φορά το
σχήμα της έν ενεργεία σημερον ύπαρχούσης.
'Η έπιτέλεις του έργου έν αντίθεσι με την
περιπλοκή και φαντασική μίξ αν σέν των Μυ-
στηρίων εξετέλετο σέ μοναδικό ντεκόρ παρι-
στάνων δημοσίωνπλατειών όχι όρισμένου σχεδίου
άλλα της ιδιαιτέρας εμπνεύσεως των περιφή-
μων ζωγράφων της έποχής. Ο δέ ήθοποιός για
νά μπή στη σκηνή και νά συνεχίση τη δράση
του εκτελουμένου έργου, χτυπούσε προηγουμέ-
νως σέ μια σπητή ζωγοαφισμένη πόρτα που ή-
πήρχε καρφωμένη δεξιά ή άριστερά στο προ-
σκήνιο⁽¹⁾. Ένοσείται όπως και τον μεσαιώνα
ή χοήσις της αύλαίας δέν είχε έφευρεθή. Μετά
το τέλος της πρόζας οι ήθοποιοί άπεσύροντο
εκ της σκηνης εις τά παρασκήνια υποκλινόμε-
νοι. Όπως βλέπουμε ή καινοτομία ήταν ή άπλό-
της εναντι της ύπαρχούσης πολυτελείας σέ
τρούκ και σκηνικά. Τά σκηνικά της «Καλάν-
δριας» όταν πρωτοπαίχτηκε στο Βασικανό και
που στάθηκαν τó υπόδειγμα της νέας τεχνοτρο-
πίας, τά ζωγράφους ο Baldasar Peruggi de Si-
enne, όνομαστός ζωγράφος και άρχιτέκτων. Η
δημοσία πλατεία, ο δρόμος, τά σπίτια, ή για
πρώτη φορά δηλαδή αναπαράστασις της φυσι-
κής ζωής επάνω στη σκηνή, κατέπληξαν τά ήθη
έξευγενισμένα γούστα του άχροατηρίου. Ο Ύ-
διος ζωγράφος έκαμε και τις μακέτες των έν-
δυμασιών.

(άκολουθεί)

1) Ο τρόπος αυτός της εισόδου σ' ή σκηνή διετη-
ρήθη και τον 17ον αιώνα στο Γαλλικό Θέατρο.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΒΡΑΔΥΑ ΔΗΜ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ο Θίασος των «Νέων» σκέπτεται νά δώση
προσεχώς μια φιλολογική βραδιά εις μνήμην
του άειμνήστου λογογράφου και δραματικού
συγγραφέως Δ. Ταγκόπουλου. Κατ' αυτήν
θα παιχθή τó τριπράκτο κοινωνικό δράμα του
συγγραφέως του Αντρωμού «ή Μητέρα» και
θα γίνη σύντομος άνάλυσις του όλου θεατρι-
κού έργου του από τό γιό του ποιητή κ. Πά-
νο Δ. Ταγκόπουλο.

Ο Διηγήτριος Ταγκόπουλος, ως γνωστόν, είνε ο
πρώτος Έλληνας συγγραφέας που μάς έδωσε
μέ σύστημα Θέατρο Ιδεών. Ίδιοθέατρο πρω-
τότυπο, καινούριο, Έλληνικό. Και μόνο άπ'
αυτή την πλευρά νά κριθή τó έργο του, ση-
μειώνεται ως ένας σταθμός στην Ίστορία της
Έλληνικής θεατρικής Τέχνης—άξιος νά στα-
ματήσει τειχνίτες που ή ψυχή τους είναι άγνή
και ή προσπάθειά τους λυτρωμένη από κάθε
συμπερροτολογισμό και ταπεινότητα.

Η «Μητέρα», θα παιχθή από τó θίασο των
«Νέων» έντός του Αύγουστου.

ΑΡΧΑΙΟΙ ΛΥΡΙΚΟΙ

ΜΗΛΕΑΓ'ΡΟΥ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΑΝΟΙΞΗΣ

«Χείματος ήνεμεντος άπ' αϊθέρος οϊχομένοιο...»

Πέρασε πιά με τούς πολλούς άνέμους του χειμάνος,
Κ' ή άνοιξη όλοκόρφυρη, ροδογελή, άνθοφόρα.
Χλωρό στη γής άπλώνεται, τη σταχτερή, χορταρή,
Τά δέντρα ξαναθίζουσε κ' ή φύση άνεργαγώνει
Και τά λιβάδια, της Αύγης την άπαλή δροσούλα
Ρουφάνε και μωσκοβολάν κι' άνοίγουνε τά ρόδα.
'Αναγαλλιάζει ο πιστικός, παίζοντας τη φλογέρα,
Και χάζεσαι τά ρίψα του τάσπρόστιχα ο τσομπάνος.
Μές στην πλατιά τη θάλασσα ναυτόπουλα άρμενί-
ζουν,

Κι' ο ξέφυρος άγροφυσις και τά πανιά φουσκάνε.
Εθελ, εάν του Διόνυσου που φέρνει τó σταφύλι,
'Όλοι του κράζουν και φορούν κισσό σταφυλωμένο.
Μελίσσες βοτδογέννητες, μαστορίσσεσ πανώριε,
'Απάνου στα κουβάνια τους κάθουνται, σωριασμένες,
Και μαστορεύουν δημορα νιαρόφτιαστες κερήθρες.
Και γύρω κελαιδούν πουλιά λογίων λογίων ζευγάρια,
Θαλασσοπούλια στο γιγλό, στα σπίτια χελιδόνια,
Κίγκνοι στον άκροπόταμο, κι' άνθόνια μες στο λόγγο.
Τώρα που ξανακάνει ή γής κ' οι κάμποι λουλουδί-
ζουν,

Πού τραγουδάει ο πιστικός και χάζεσαι τάρνια του
Κ' οι ναύτες άρμενίζουσε, κ' ο Διόνυσος χορεύει.
Και κελαιδούνε τά πουλιά, κι όργουνε τά μελίσσια,
Πώς θάκανε ο τραγουδιστής, χωρίς νά τραγουδήση;

ΞΗΝΟΦΩΝΗ

ΤΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

«Νών γάρ δή έάπεδοι καθαρόν...»

'Ακράτο είναι τó πάτωμα, τά χέρια, τά κυλίκια
Πλεχτά στεφάνια τους φορεί τούςκαλεσμένους ο ένας.
Κι' άλλος προσφέρει μερωδίες μέσα σέ μωρογιάλι-
Κροντήρι σάνκει όλόγεμο μεθυστική εύφροσύνη,
Κι' άλλο κρασί μες σέ σταμνιά μωσκοβολάει άπ' άνθιά,
Πού είναι γλυκόπιατο, άλαφρό και δέ σου φέρνει
ζιάλη.

Κι' άνάμεσα σκορπά ευωδία περισσια τó λιβάνι
Παρέκει, όλόγλυκο νερό, καθαρίο, κρουσταλένιο.
Πλάγι, ψωμά ξανθά κι όμπρός άρχοντικό τραπέζι
Πού τό βραβαίνει τó τυρί και τό παχύ τό μέλι.
Στη μέση στέκεται ο βωμός χωμένος στα λουλούδια.
Κι' άπ' τά τραγούδια άντιλαλεί κι' άπ' τη χαρά τó σπιτι.
Πρώτα στην εύθυμία τους, τó θιδ νά ύμνοϊν οι άντρες
Με καλοσημαντους σκοπούς; και με κρεμάτα λόγια.
Κι' όνας πιά χύσωνε σπονδες, ή πρώτη εύχή, που
ζιάληται.
Νά κάνουν, είναι νά ήμπορούν τά δίκια νά έχτελούνε.
Ντροπή δέν είναι τó πιστό, μά νά μωροείς νά φτάσεις
Στο σπιτι δίχως οδηγό και γέφυρες τρεμούλες.

Εκεϊό τον άντρα νά παϊνάς, που και πιομένος φέρνει
Λόγια καλά στη μνήμη του και τιμημένες παύξες.
Και πόλεμους δέν κυβερνά Τιτώνων και Γιγάντων,
Όστε Κενταύρων, που έπλασαν σέ περασμένα χρόνια.
Κι' ούτε μαλόματα ζητά, που σέ καλό δέ βγαίνουν.
'Όμως καλό είναι τούς Θεούς πάντα σέ δόξα νά ζεις.

ΜΙΜΝΗΡΜΟΥ

Ν Α Ν Ν Ω

«Ημεϊς δ' οϊά τε φύλλα φέει...»

Κ' έμεις εάν της κολύανθης της άνοιξης τά φύλλα,
Πού βγαίνουν και γοργά στο φώς του γήλιου μεγα-
ζιάλουν,
Γραφτό μας από τούς Θεούς; τη νιότη μια στιγμούλα
Μονάχα νά χαιρούμαστε, χωρίς νά βάνει ο νους μας,
Όστε κακό κι' ούτεκαλό, δυό μαύρες Μοίρες στέκουν
Πλάι μας πάντα, ή μ'ά κακά γέρματα κρητώντας,
Κ' ή άλλη θάνατο' ο καρπός της νιότης βαστά λίγο,
Κι' όσο που ο γήλιος πές στη γής μια μέρα αϊθερο-
ζιάλνει.

Μά εάν περνά πιά της Ζωής ή ώρα αυτή ή κανόρια
Καλλίτερος ο θάνατος παρά νά ζει κανένας.
Τι στην ψυχή πίκρες πολλές γεννιούνται; μαύρη φτώ-
χια
Δέρνει του ένός τó σπιτικό με τά κακά της όλα.
Παιδιά δέν έχει και ποθεί για ν' άποχτήσει ο άλλος,
'Ός και με τη λαχτάρα του στον Άδη καταβαίνει.
'Άλλου τού τραβεί τη ζωή ή άρρώστια; και δέν είναι
Κανένας, που πολλά κακά νά μήν του δίνει ο Άλας.

ΔΗΜ. ΓΡ. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ

ΣΤΟ ΧΛΩΜΟ ΜΟΥ ΕΙΔΩΛΟ

Δέν είναι ένα άνθοστόλιστο της Πασχαλιάς κλωνάρι
Πού τή χαιδεύει ο ξέφυρος και χύνει τόσα μύθα,
Δέν είναι ένα τριαντάφυλλο, που άνοίγει με καρμέ.
Στό μάγο χλυκοχάραγμα τ' Αρκόβη, αύτό που πηρά:

Είναι ένα κρίνο άσθενικό, τó χρώμα του έχει οβίσει,
Τό βρήκα με άγρολούλουδα από σπερνού κομμένα.
Στολίδι σ' ένα εικόνισμα σέ κάποιο έρημοκλήσι,
Μά ό,τι κι' αν είν' τó κρίνο μου πεθαίνι ή ζή για
ζιάλη.
[μύνα.]

Άρεος ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΟΓΦΩΤΗΣ

ΞΕΡΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ

Σ' ένα βιβλίο βρήκα ένα ξερό
Τριαντάφυλλο, με φύλλα πατημένα.
Ψάχνω τó νοῦ μου... ναύρω δέν μπορώ,
Ποιανού τó χέρι τώκόψε για μένα.

Βραδύαζει... και δέ φέγγει ο νοῦςμου πιά,
Κοντεύει τó καντήλι μου νά σβήση.
Κ' έγώ κοντεύω νά μη ξέρω, ποιά
Μ' άγάπησε, ποιός μ' έχει αγαπήσει.

ΛΕΜΚΟΣ

ΜΙΚΡΕΣ ΛΥΡΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Η ΠΡΩΤΗ ΠΟΖΑ

Από το θαυμάσιο πίνακα του Μ. Galletti: «The first pose», Paris salon, 1912

Έτοιμάζε ο Τεχνίτης τα χρώματα στην άρμονική του παλέιτα, κ' Ήκαινη, παρθένα που μόλις πατούσε το κατώφλι της ώριμης ηλικίας, έτοιμαζόταν να νύξαι το ποζάρι στο γυμνό. Πίσω απ' το Κινεζικό πυραπόρτι έλυσε τη σεντεφένια ζώνη της μορφιάς της κι άφησε τη ροδελεφάντινη σάρκα της πλούσια να χυθεί στο μεσημεριάτικο φώς. Πρώτη φορά που θαγγάντευε μάτι αντριχίο τη γυμνή όμορφή της, κ' η ντροπή, περισσότερο κι απ' την Αδουσιαστική ψάφα, έβραφε κόκκινα τα μάγουλά της και τη σάρκα τη ρόδινη εκαιγε.—και τα στήθια τ' άγγιχτα άνόρθωνε της καρδιάς ό καλμός.

Τα μάτια φοβισμένα, ντροπαλά και σα νυσταγμένα, με τις μακρίες μεταξένιες βλεφαρίδες, θωρούσανε γύρω τους πίνακες με τα γυμνά κορμιά, άλλα σ' Αρχαικές παραστάσεις κι άλλα σε Ειδύλλια βουκολικά, και τότε κλείνανε με κάποιο δέος και πότε άφοβα κι άτρόμητα πουλιά σταματούσανε μ' επίκληση σε κάποια γλυμή Παναγία, σε κάποιο κερένιο πρόσωπο κοσμικό.

Όστόσο, το μεσημέρι της γόνιμης εργασίας έσήμαινε, κι ό καλός ό Τεχνίτης περίμενε το μοντέλλο ναρθεί. Μα ως ηρθε μες στο έργοστήρι και πλούσιο ξεχύθηκε το ποτάμι του ήλιου, αδύναμη να σταθεί όρθια και με τα γόνατα λιγυσμένα, πές απ' της ψυχής τόν άφευγματο κάματο, σοριαστήκε στη βελουδατή πολυθρόνα, κρύβοντας το πρόσωπό της με το δεξι άλαβάστρινο χέρι να μην αντρουζέει γυμνό το κορμί της στού Τεχνίτη τα μάτια.

Κι ό Τεχνίτης, ξεχνώντας το πρώτο του σχέδιο, έτσι σε κείνη την υπέροχη στάση, και με το χέρι της ως αντήλω στα μάτια, έφερε τις πρώτες γραμμές στο καινούριο του έργο, στην ήθική όμορφα του Γυμνού.

ΑΠΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Όταν πρωτογνωριστήκανε εΐτανε σαν και τώρα εποχή που άνθίζανε τα λουλούδια, πρασινίζανε τα δέντρα, η γη φύσειανε από τόν όργασμό της δημιουργίας. Αυτός ερχότανε από μακρινό ταξίδι σ' έναν τόπο καινούριο, που κανένα δεν ήξευρε και που προσπαθούσε να μη γνωρίσει κανένα. Έκείνη πάλι όρθωνε το άγέρωχο κορμί της μέσα στους ίδιους ανθρώπους, στις ίδιες φυσιογνωμίες, που όταν της γνωρίσει κανείς καλά καλά παύουνε ναχουνε και το παραμικρότερο θέλητρο. Ζητούσε η ψυχή της ένα καινούριο πρόσωπο, μια νέα συγκλίση,

κάτι το έντελως εξαιρετικό κι ασύγκριτο. Αυτός όμως δε ζηταγε τίποτε. Εΐτανε τόσο κουρασμένος, που θάθελε κάπου να γείρει ν' αναπαυτεί.

Η μόρια, λέει ένα παλιό ρομαντικό τραγούδι, ένώνει τους ανθρώπους, τ' άηδονία χιζουν τη φωλιά. Κι όπως λέει το τραγούδι έτσι κ' έγινε. Η Μόρια έφερε τόν ένα κοντά τόν άλλο. Ανταμώσανε τα βλέμματα, σφιχτήκανε σ' ένα θερμό χαιοεισιμό τα δάχτυλα.

Από κείνη την ίσρη στιγμή, ό κουρασμένος πήρε δύναμη και θάρρος για τη ζωή. Το άνήσυχο μικρό πλάσματάκι κοντά του ήσύχασε. Με ήρεμα γλυκά βλέμματα άντρουζέανε σταθερά στο μέλλον κ' η δειλή τους άγάπη άνθιζε σαν τριαντάφυλλο προφυλαγμένο από τους άνέμους κοντά στο φράχτη.

Άχ! πόσο γλυκαία, πόσο έλπιδοφόρα είναι η ζωή όταν γαμίζει τα στήθια του ανθρώπου από άγάπη! Όλα είναι όμορφα, γελαστά, χαρούμενα. Το γαλάζιο παιχνίδιασμα τ' ουρανού στη θάλασσα, το πράσινο ντύσιμο των δέντρων, ό μυρωμένος βραδυτός άγέρας, το φώς, ό ήλιος, η ζωή, τα ήλικα τραγούδια, τα μακρινά νησάκια της ευτυχίας και το σκουλήκι του δρόμου, και, το κρινωπότο σκουλήκι του φτόνου, κι αυτό είναι όμορφο ακόμα όταν το βλέπεις με το σταθερό βλέμμα της άγάπης, με την περιφρόνηση και το χαμόγελο του σοκασμοΐ.

Όπως όμως σε όλες τις ζωές, έτσι και σ' εκείνη τη μικρούλα κι αδύναμη ζωή, έφτασε παγερός ό χειμώνας. Και τα δέντρα γυμνωθήκανε από φύλλα, κ' οι καρδιές μαζεψήκανε σαν ξεπαιρασμένα πουλιά. Τα σύννεφα ήρθανε πυκνά, μαυρισμένα, όπως στην άγρια μπόρα. Κ' οι ψυχικές άρρώστειες διαδεχτήκανε η μία την άλλη, χωρίς ανάπαυλα, σαν το άδρό χαλάζι, το άστροπελέκι, που κοιμματίζε και συντριβεί άνίλεα.

Οι δύο αδύνατοι χαρακτήρες—όσο κι αν φωνάζανε για τη φανταστική δύναμή τους!—άρχισανε να λυγάνε σαν τα καλάμια στην άρχή και μετά έτσι απότομα σαν τα χτυπημένα στην καρδιά κυπαρίσσια. Τα χτυπήματα ερχόντουσαν από δεύτερα χέρια, όχι από τα δικά τους, μα ούτε κι από έντελως ξένα. Έρχόντουσαν από χέρια που τάχανε προσκυνήσει, τάχανε κλείσει μες στα δικά τους, τάχανε φιλήσει με λατρεία κ' εμπιστοσύνη.

Όταν ροδόπαιζε πάλι σαν τότε ό ξανθός Άπρίλης και τα δέντρα πρασινίζανε κ' η γη φύσειανε απ' τόν όργασμό της δημιουργίας, οι δυο έρωτοπλανεμένοι άνθρωποι, δεν ήσαν μες στην άνοιξη, όπως περιμέναν, το συνταίριασμα της, η μελωδική συμφωνία. Γυμνοί από κάθε συνάστημα περασμένο, σαν το σκουληκισμένο φυτό, δεν μπορούσαν να πάρουν επάνω τους και όλο γέγωνε στην εντόφια γη. Κ' ενώ τότε μακαρίζανε την επίσημη ώρα που τους άντάμωσε,

τώρα με τα μάτια διοκριμένα κοιτούσε ό ένας τόν άλλο και δεν έλεγε τίποτε.

ΚΟΙΤΩΝΤΑΣ ΠΕΡΑ ΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ...

Στο Νοσοκομείο, σε μιάν άκρη στο μεγάλο θάλαμο, εΐτανε μαζεμένοι πέντε ΐξη άρρωστοί βαρειά, πολύ βαρειά. Κανένας γιατρός άπ' τους τους είχανε δει δεν κατόρθωσε να γνωματέψει τί έχουνε. Από μέρα σε μέρα σβήγανε σιγά σιγά σαν τα τριαντάφυλλα που μαραίνονται, σαν τα ΐξερά φύλλα που τα οήχνη απ' το κλαδι της ζωής ό πιό άγριος άνεμος.

Οι μορφές των άρρώστων εΐτανε τόσο γλυμμές που δεν τις παραλάζε κανείς από κάτι ό μοιώματα κέρνα στις δυτικές εκκλησίες. Τα μέτωπά τους λάμπανε στην κρινιάδα σα φύλλα παλιού χρυσού και μονάχα τα μάτια τους είχανε ακόμα κάποια φλόγα ζωής, μια δίψα κ' ένα φώς υπερούσιο.

Τό πρώτο, με τις γαλαζίες πουκαμίσεσ του νοσοκομείου, κάνανε περίπατο σ' άνοιξιάνικο πάροκο και ρουφούσανε λαίμαργα τις ευωδιές των άνθων και τις άχτίδες του ήλιου. Κάποτε σταματούσανε στη γούρνα με το συντριβάνι και οήχγανε ψιχούλα ψομιού στα πεινασμένα χρυσόφαρα. Κ' ύστερα καθόντουσαν ώρες σ' ένα παγκάκι, κοντά στις άνθισμένες περικοκλάδες του τοίχου, και ρεμβάζανε κοιτώντας πέρα τη θάλασσα χωρίς να λένε λέξη σ' αυτό το διάστημα.

ΗΞαιρε ό ένας του άλλουνού την ιστορία και σεβότανε ό καθέναν τόν πόνο του άλλου. Την άρρώστεια που δε βρίσκανε τόσο καιρό οι γιατροί, την ΐξαιρανε καλά οι άρρωστοι και είχανε κάνει τη διαγνωσή της, πριν μπουνε στο νοσοκομείο. Το μικρόβιο εΐτανε βαθεία φολιασμένο. Τους έτρωγε τα σπλάχνα, τους κοιματίζε την ύβεια, τους έξσαζε σα γύψα τη διάθεση της ζωής. Υποφέρανε όλοι από την ίδια πάθηση, και το ΐξαιρανε πως εΐταν άγιάτρευτη. Τους έφευρε σιγά σιγά στο κατώφλι του Άδη, χωρίς εκείνοι να βαρυγκομούνε καθόλου, χωρίς να κάνουνε τίποτε να σωθούν.

Εΐτανε κι αυτοί από τους δυστυχισμένους απόκληρους της ζωής, από τα ψυχικά συντριμια στο πέτρινο άρογιάλι της. Ο κίτρινος θάνατος είχε τις φερούγες του άπλωμένες άπάνωθέ τους κι όμως δεν μπορούσανε να σωθούνε, να φύγουνε μακριά. Εΐχανε ύποταχτεί στο μοιραίο. Οι ψυχές υποφέρανε από βαρειάν άρρώστεια, κι ό μαρασμός τους έτρωγε τις σάρκες. Πονούσαν για κάτι άσήμαντα πράγματα, πιποτενία για τόν άλλο κόσμο, μα για κείνους μεγάλα, πολύ τραγικά. Και δεν μπορούσε να τους γιατρέψει ούτε ό καθαρός άγέρας που τόσο τόν λαχταρούσαν, ούτε το φώς του ήλιου, οι άχτίδες οι θερές.

Κάθε δειλινό, στην άκρη στο μεγάλο θάλαμο, διηγώντουσαν μεταξύ τους κάποιες ιστορίες

παθητικές που φέρνανε δάκρια στα μάτια. Και ύστερα το πρώτο, όταν έθερμαίνε καλά η μέρα, καθόντουσαν σ' ένα παγκάκι κοντά στις άνθισμένες περικοκλάδες του τοίχου, και χωρίς να λένε τίποτα ρεμβάζανε ώρες όλόκληρες κοιτώντας πέρα τη θάλασσα...

ΠΑΝΟΣ Α. ΤΙΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΟΦΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

[Γου' ΐσπανού συγγραφέως José Ingenieros εν τού βιβλίου του «Η υπόκρισις εις τόν άγωνα της ζωής».]

—Οι πολιτισμένοι άνθρωποι φέρουν διαρκώς προσοπίδα, είναι μετημφισμένοι διηνεκής, άποκρϋπτοντι, επιτηδείως τα μύχια συναισθήματά των και τας άποκρϋφους σκέψεις των.

—Και' έξοχήν υποκρिताί είναι οι ΐξ έπαγγέλματος πολιτικοί άνδρες. Εύκόλως δύναται τις να ΐδη αυτους υποκρινόμενους, οτι θυσιάζουν την ζωήν αυτών έπ' άγαθή της πατρίδος, ένφ' πράγματι εν και μόνον επιδιώκουσι: την άπόκρησιν προσωπικών ωφέλημάτων και προνομίων.

—Ο μέτριος λογοτέχνης, ό στερούμενος υποκειμενικής δυνάμεως, όπως άντιμετωπίση το πνευματικόν αΐτου περιβάλλον, αναγκάζεται να υποκρίνεται τρόπους σκέψεως και συναισθήματος, προσαρμοζόμενους προς τόν επικρατούντα συρμόν, προς την κυριαρχούσαν έκαστοτε καλαισθησίαν του Άναγνωστικού κοινού. Ο λογοτέχνης ούτος είναι κλασικός, ρωμαντικός, νεωτερικός, άισθητικός, πορνογράφος, ολοκλήρου της προσοκείσεως αυτού σκοπούσης την προσαρμογήν προς τας άκαιτήσεις του περιβάλλοντος.

—Κατά τόν πολυμορφον άγωνα της υπάρξεως όλγοι ΐξαναναγκάζονται να υποκρίνονται τόσοσν πολύ, εσον οι δημοσιογράφοι. Οι άτυχούς δημοσιογράφοι υποχρεούνται να σεβρίζουν πολύ συχνά ως ιδικός των τας ιδέας του διευθυντοΐ, ό όποιος τους κληρώνει, η την γνώμην του άναγνωστικού κοινού. Τιοιουτοτρόπος η άληθής αυτοτέλεια και υποκειμενικός της αυτών ΐξασανΐζεται, περιοριζομένη εις τόν ένδον κόσμον τόν όποιον αναγκάζονται ν' άποκρϋπτωσι. Των πραγμάτων ούτως έχόντων, η ψυχική των δημοσιογράφων προσαρμογή όμοιάζει προς την φυσικήν του χαμαιλέοντος. Οσάκις άλλάζουν εφημερίδα, άλλάζουν μοιραίως φρονήματα. Χθές ήσαν συντηρητικοί, σήμερα είναι φιλελεύθεροι, αύριον θα είναι κληρικώφρονες, μεθαύριον αναρχικοί, αναλόγως των περιστάσεων.

—Ο εργάτης, όστις προσποιείται, οτι εργάζεται, χωρίς ποτέ να τελειώνη την εργασίαν, ηΐς αντίθεται εις αυτόν, είναι χυδαίος υποκρितής, άληθής παρσίτης.

—Εις κολλάς περιπτώσεις οι υπό των εργατών διοργανούμενοι σύλλογοι η σύνδεσμοι είναι όμαδικαΐδιοκρίσεις, σκοκοΐσαι την έκρόβισιν των εργοδοτών.

—Όσων άφορη την γενικήν προς την άπάτην και συνεκός προς την υποκρिताίαν ροπήν, άρκεί η παρατήρησις, οτι η γυνή, μη δυναμένη ως εκ της φυσιολογικής αυτης διαπλάσεως να διαθέτη βίαια μέσα κατά τόν άγωνα της υπάρξεως, αναγκάζεται να χρησιμοποίη άπατηλά μέσα, τα όποια τελειοποιεί διαρκώς,

ΡΑΜΠΙΝΤΡΑΝΘ ΤΑΓΚΟΡ

ΤΟ ΚΑΝΙΣΤΡΟ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΑΡΠΟΥΣ

'Αλλοίμονο! δὲν μπορῶ πιά νὰ μείνω μὲς τὸ σπίτι. Τὸ σπίτι δὲν εἶναι πιά γιὰ μένα σπίτι, γιατί ὁ αἰώνιος Ξένος με καλεῖ, ἀκούω τὸ βῆμα του στὸ δρόμο.

Κάθε του βῆμα με χτυπάει μὲς στὴν καρδιά καὶ με κάνει νὰ πιάσω.

Ὁ ἀνεμος σηκώνεται καὶ ἡ θάλασσα στενάζει.

Θάφῃσω κάθε μου δουλειά, καὶ κάθε δισταγμὸ μου, γιὰ ν' ἀκολουθήσω τὴν πλανώμενη αὐτὴ δύναμη, γιατί ὁ Ξένος με καλεῖ, τὸν ἀκούω ποὺ βαδίζει στὸ δρόμο.

Ἔτοιμη νάσαι νὰ ριχτῆς ἔμπρὸς καρδιά μου! κί ἄσε πίσω σου ἐκείλους, ὅπου πρέπει ν' ἀργῆσουν.

Γιὰτὶ τὸνομά σου τὸ φωνάζανε μὲς στὸν ἑσθινὸ οὐρανὸ.

Μὴν προσμένεις κανένα. Τὸ μπουμπούκι, ποὺ ἀνθίζει, ποθεῖ τὴ δροσιά καὶ τὴ νύχτα, μὰ τὸ λουλουδί τὸ ἀνοιγμένο φωνάζει καὶ καλεῖ τὸ φῶς, ποὺ ἔλευτερώνει.

Σπᾶσε τὰ δεσμά σου, ὦ καρδιά μου, καὶ ρίξε μου μπροστά!

Ὅταν μᾶρσε νὰ μένω μὲς στοὺς μαζεμένους θησαυρούς μου, ἔνοιωθα πὸς ἤμωνα σὰν τὸ σκουλήκι, ποὺ τρέφεται μὲσα στὸν ἦσκιό τοῦ καρποῦ, ὅπου γεννήθηκα.

Θάφῃσω τὴ φθαρτὴν ἐτούτη φυλακή. Δὲν τῆνε θέλω ἐγὼ τὴν ἡσυχία τὴ θνητή, γιατί πηγαῖνον αὐτῶ τὴν αἰώνια νεότητα· θὰ πετάξω κάθε τί, ποὺ δὲν ταιριάζει μὲ τὴ ζωὴ μου, ἢ ποὺ δὲν εἶναι ἐλαφρὸ σὰν τὸ γέλιο μου.

Φτερουγίζω ἀνάμεισ' ἀπ' τὸ χῶνο, καὶ μὲσα στὸ ἄρημα σου, ὦ καρδιά μου, χορεύει ὁ ποιητής, ποὺ τραγουδάει, διατρέχοντας τὸ διάστημα.

Μ' ἐπῆρες ἀπ' τὸ χέρι καὶ μῆβαλες νὰ κάτσω σ' ἕνα θρόνο δίπλα σου, μπροστὰ σὸλους τοὺς ἀνθρώπους· ἐγίνηκα δειλός, ἀνίκανος νὰ κινήθῃ ἢ νὰ περπατήσω μὲ τὴ δικὴ μου θέληση, δισταχτικὸς, νοιασμένος γιὰ τὸ κάθε βῆμα, γιατί φοβόμουν τὰ γυριὰ τῆς δυσμενείας τους.

Ἐπὶ τέλους λυτρώθηκα! Τὸ μοιραῖο χτυπήματα ἤρθε, ἤχησε τῆς βρισιᾶς ἡ σάλπιγγα κί ὁ θρόνος μου, ἔπεσε στὴ σκόνῃ. Οἱ δρόμοι μου ἀπλώνονται ἔμπρὸς μου. Οἱ φτεροὺς μου ἀπλώνονται γεμάτες πόθο γιὰ τοὺς οὐρανοὺς.

Θὰ πάω ν' ἀνταμώνω τὰ διάττοντα ἀστέρια τῶν μεσονυχτιῶν, γιὰ νὰ βυθιστῶ μὲς στὸ βαθύ τὸν ἦσκιό.

Θάμαι σὰν τὸ σύννεφο, ποὺ τὸ σαρώνει ἡ κά-

λοκαιριὰτικὴ μπόρα, καὶ ποὺ, ἑστεφανωμένο τὸ χρυσὸ του φῶς, κρεμάει τὸν κεραυνὸ του σὰ σπαθὶ σὲ ἀστραφτερὴ ἀλυσίδα.

Μὲ ἀπέλπιδη χαρὰ τρέχω στὸ σκονισμένο δρόμο τῶν περιφρονημένων· σιγὰ σιγὰ πλησιάζω στὴν ὕστατὴ σου ἐποδοχὴ.

Τὸ κινδύβισμα τῆς μητέρας μου, ὅταν ἔχει ἀφήσει πιά τὰ σωθικά της.

Καὶ ἐπειδὴ χωρίστηκα ἀπὸ σένα καὶ πετάχτηκα μακριὰ ἀπὸ τὸ κάρφη σου, γιὰτὸ εἶμαι τώρα λεύτερος νὰ κοιτάξω τὸ πρόσωπό σου.

Μόνο γιὰ περὶγέλο μὲ στολίζει τούτ' ἢ πολὺτιμη ἀλυσίδα, ποὺ εἶναι δική σου.

Μὲ πληγώνει, ὅταν εἶναι γύρω στὸ λαιμὸ μου, μὲ πνίγει, ὅταν προσπαθῶ νὰ τῆνε βγάλω.

Γραπώνεται καὶ σφίγγει τὸ λαρυγγί μου καὶ τὰ τραγουδία μου τὰ καταπνίγει.

Ὄ, νὰ μποροῦσα νὰ τῆνε ἀφήνω, ἀφιέρωμα, σὰ χέρι σου, Κύριε, θὰ εἶχα σωθῆ.

Πάρ' τῆνε πίσω, καὶ, γι' ἀντάλλαγμα, σύνδεσέ με μαζί σου μ' ἕνα δέσιμο ἀπαλό, γιατί τρέπομαι νὰ στέκομαι μπρὸς σου μὲ τὴν πολὺτιμη τούτη ἀλυσίδα γύρω στὸ λαιμὸ.

Γρηγόρης καὶ καθαρὸς κυλοῦσε ὁ Γούμνα μὲσα στὴν κοιλάδα, στὸ βάθος τῶν ἀπόμενων δρομῶν του.

Λόφοι ἡσκιεροὶ καὶ δειτροφυτευμένοι, αὐλακωμένοι ἀπὸ χείμαρρους, ὑψώνονταν ὀλόγυρα.

Ὁ Γκοβίνδα, ὁ μέγας προφήτης Σιζ, καθότανε σ' ἕνα βράχο ἀπάνω καὶ διάβαζε τὶς γραφές, ὅταν ὁ Ραγουνάθ ὁ μαθητὴς του, περήφανος γιὰ τὰ πλούτη του, ὑποκλίθηκε μπροστὰ του λέγοντας: «Σοῦ φέρνω τὸ ταπεινὸ μου δῶρο, ἀνάξιο γιὰ νὰ τὸ δεχθῆς.»

Κί' ἀκούμπησε μπροστὰ του ἕνα ζευγάρι βραχιόλια χρυσά, στολισμένα μὲ βαρύτιμα πετράδια.

Ὁ σοφὸς ἐπῆρε τῶνα, τῶσπε γύρω ἀπὸ τὸ δάχτυλό του καὶ τὰ διαμάντια ἐξορίζανε τὶς φτωχὲς τοὺς ἀστραπές.

Ξάρνου, γλιστρώντας τὸ βραχιόλι ἀπὸ τὸ χέρι του, κύλησε κάτω ἀπὸ τὴν ὄχθη, ἴσα μὲ μὲσα στὸ ποτάμι.

«Ἄλλοίμονο», φώναξε ὁ Ραγουνάθ καὶ πῆδῃσε μὲς στὸ τρεχούμενο νερό.

Ὁ σοφὸς κατέβασε τὰ μάτια στὸ βιβλίο του, καὶ τὸ νερὸ φυλάγοντας καὶ κρύβοντας ὅ,τι εἶχε ἀρπάξει, ἐξακολούθησε τὸ δρόμο του.

Ἔσβηνε ἡ μέρα, ὅταν ὁ Ραγουνάθ ἐγύρισε στὸ δάσκαλό του κουρασμένος καὶ μουσκεμένος.

Κατάλαχανιασμένος, τοῦ εἶπε: «Θὰ μποροῦσα ὡς τόσο νὰ τὸ ξαναβρῶ, ἀν μούδειχνες μονάχα τὸ μέρος, ποὺ εἶχε πέσει.»

Τότε ὁ σοφὸς παίρνοντας τὸ βραχιόλι, ποὺ εἶχε μείνει, τὸ πέταξε μὲς τὸ ποτάμι λέγοντας: «Νά, ἐκεῖ.»

I. ΟΙΚ.

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

ΑΙΜ. Ζ. Ο. Α.

ΣΤΟ ΜΠΑΝΙΟ

Μεταφραστῆς: I. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

Δὲ σ' ἔχω ἄξια νὰ τὸ μαντέψης, Νινόν. Ψάξε, κατέβασε ἰδέες, φαντάσου: ἕνα ἀληθινὸ παραμῦθι, κατὶ ἀπίστευτο καὶ τρομερὸ... Σαίρσις τῆ μικρῆ τῆ βαρονέσσα, τὴν ἑξαιρετὴ Ἀδελίνα Κ***, ποὺ εἶχε δοκιστή... Ὁχι, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μαντέψης, καλύτερα νὰ σοῦ τὰ πῶ ὅλα. Λοιπὸν ἡ Ἀδελίνα ξαναπαντρεύεται, τελειωτικά. Ἀμφιβάλλεις; Ἐπρεπε νάμαι στὸ Μενίλ-Τούζ, ἐξήντα ἐφτά λεῦγες μακριὰ ἀπὸ τὸ Παρίσι, γιὰ νὰ πιστέψω μιὰ τέτοια ἱστορία. Γέλασε ὁσο θέλεις, αὐτὸ δὲ θὰ ἐμποδίσῃ τὸ γάμο. Ἡ καὶμὲνη ἐκείνη ἡ Ἀδελίνα, ποὺ ἐχρῆσε σὰ εἰκοσιδύο τῆς χρονία, καὶ ποὺ τὸ μίσος κ' ἡ περιφρόνησὶς της γιὰ τοὺς ἄντρες τὴν ἔκαναν τόσο ὁμορφῇ! Ἀνὰ μῆνες συζυγικὴ ζωὴ ἐφτάσανε γιὰ νὰ τῆς διδάξῃ ὁ μακαρίτης, ἄνθρωπος ἀξιοπρεπῆς, βέβαια, κί' ὄχι πολὺ ἄσχημα διατηρημένος, καὶ ποὺ θάταν τέλειος, ἀν δὲν ἦσανε τόσο ἀρρωστιάρας, ὥστε νὰ πεθάνῃ στὸ τέλος, ὅλα τὰ μαθήματα τοῦ γάμου. Εἶχε δοκιστή πὸς ἡ πείρα ἐκείνη τὴν ἐφτανε. Καὶ τώρα ξαναπαντρεύεται! Τί σοῦ εἶμαστε ὡς τόσο!

Εἶναι ἀλήθεια πὸς ἡ Ἀδελίνα ἐστάθηκε ἄτυχῃ. Δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ προβλέψῃ μιὰ τέτοια περιπέτεια. Κί' ἀν σοῦλέγα ποῖνε παντρεύεται! Γνωρίζεις τὸν κόμη Ὀκτάβιο Ρ***, τὸν ψηλὸ ἐκεῖνο νέο, ποὺ τὸν μισοῦσε τόσο. Ἀδύνατον νὰ συναπαντηθοῦν χωρὶς νὰ ἀνταλλάξουν αἰχμηρὰ χαμόγελα, χωρὶς νὰ ἀλληλοσφαγοῦν ἠρεμώματα μὲ λόγια εὐγενικά. Ὄ! τοὺς δυστυχισμένους! Ἄν ἤξαιρες ποὺ ἀπαντηθήκανε γιὰ τελευταία φορὰ... Βλέπω ὅτι πρέπει νὰ σοῦ τὸ διηγηθῶ. Εἶναι ὀλόκληρο μυθιστόρημα. Βρέχει σήμερα τὸ πρωῖ. Ἄς καταστρώσω σὲ κεφάλαια τὴν ἱστορία μου.

I

Ὁ πύργος εἶναι πέντε λεῦγες μακριὰ ἀπὸ τὸ Τούρ. Ἀπὸ τὸ Μενίλ-Ρούζ, φαίνεται ἡ πλακόστρωτὴ σκεπὴ του, βυθισμένη μὲς στὴν πρασινάδα τοῦ πάρκου. Τὸν ὀνομάζουν πύργο τῆς κοιμισμένης πεντάμορφης τοῦ δάσου, γιατί ἄλλοτε κατοικοῦσε ἐκεῖ κάποιοι εὐγενεῖς, ποὺ λίγο ἔλλειπε νὰ παντρευτῆ μιὰ χωριατοπούλα του. Ἡ καλὴ κοπέλλα ἔζησε κλεισμένη ἐκεῖ μέσα, καὶ θαρροῦ πὸς ὁ ἴσκιος της ξαναγυρίζει πάντα ἐκεῖ. Δὲν υπάρχουν πέτρες, ποὺ νὰ κρατήσαν ἕνα τέτοιο ἄρωμα ἔρωτα.

Ἡ ὄραία ποὺ κοιμᾶται σήμερα ἐκεῖ εἶναι ἡ γραῖα κοντέσσα Μ***, μιὰ θεῖα τῆς Ἀδελίνας. Εἶναι τριάντα χρονία, ποὺ θέλει νάρθῃ νὰ περάσῃ ἕνα χειμῶνα στὸ Παρίσι. Οἱ ἀνηψιὲς της

καὶ οἱ ἀνηψιοὶ της πηγαίνουν καὶ περνοῦν μαζί της καθένας δεκαπέντε μέρες, τὸ καλοκαίρι. Ἡ Ἀδελίνα δὲν παραλείπει ποτέ. Ἐξ ἄλλου ὁ πύργος τῆς ἀρέσει, τὸ θρυλικὸ ἐκεῖνο ἐρείπιο, ποὺ σιγὰ-σιγὰ τὸ θρυφαλιάζουν ὁ ἀνεμος καὶ ἡ βροχὴ, μέσα στὴ μέση ἐνὸς παρθένου δάσου.

Ἡ γραῖα κοντέσσα ἀπαγορεύει αὐστηρὰ ν' ἀγγίξουν τὰ ταβάνια ποὺ σκάθουν, καὶ τὰ γυρὰ τὰ κλαριά ποὺ φράζουν τὴς δειτροστοιχίες.

Εἶναι εὐτυχισμένη νὰ βλέπῃ κάθε καλοκαίρι νὰ παχαίνει ὁ τοῖχος τῶν φύλλων καὶ συνειθίζει νὰ λέῃ πὸς τὸ σπίτι εἶνε ἀκόμα πιὸ γερό κί' ἀπ' αὐτῆν. Ἡ ἀλήθεια εἶνε πὸς ἕνα μέρος τοῦ ἔχει πέσει. Τὰ χαριτωμένα αὐτὰ καταφύγια, χτισμένα στὴν ἐποχὴ τοῦ Λουδοβίκου XV, ἦταν σὰν τοὺς ἔρωτες τῆς ἐποχῆς, ὀλιγόζωα. Οἱ σοβάδες ἐσκίασαν, τὰ πατώματα βουλιάσανε, ἡ πρασινάδα φαίνεται ὡς τὶς κρεβατοκάμαρες. Ἡ ὑγρασία τοῦ πάρκου ἀφίνει παντοῦ τὴ δροσιά της, ὅπου σὰ νὰ αἰσθάνεται κανεὶς ἀκόμα τὰ μουσοβολισμένα χὰδια τοῦ παλιοῦ καιροῦ.

Τὸ πάρκο φοβερίζει πὸς θὰ μῆθ μὲς στὸ σπίτι. Δέντρα φτυρώσανε κοντὰ-κοντὰ στὶς σκάλες ἀνάμεσα στὶς χαρμάδες τῶν σκαλοπατιῶν. Μόνο ἀπὸ τὴ μεγάλη δειτροστοιχία μπορεῖ πιά νὰ περάσῃ ἀμάξι καὶ πάλι πρέπει ὁ ἀμαξῆς νὰ ὀδηγῇ τὰλογά του μὲ τὸ χέρι. Δεξιά κί' ἀριστερὰ οἱ λόχμες μένουν ἀπειραχτες, σπάνια χαραγμένες ἀπὸ μονοπάτια, μαῦρα ἀπὸ τὸν ἴσκιό, ὅπου περπαταὶ κανεὶς μὲ τεντωμένα χέρια, γιὰ νὰ παραμερίξῃ τὰ κλαριά. Καὶ οἱ πεσμένοι κορμὸι κάνουν ἀδιάβατους τοὺς μικροὺς αὐτοὺς δρόμους, ἐνῶ τὰ ξεροκαμμένα γυμνὰ μέρη μουάζουν μὲ πηγάδια ἀνοιγμένα μὲς στὸ γαλάζιο τοῦρανοῦ. Τὸ μούσιλκα κρέμονται ἀπ' τὰ κλώνια, οἱ κληματίδες ἀπλώνουν κουρτίνες ὀλόκληρες μὲς στὶς φυτιές· τὸ ἀκατάπαυτο ἀνάδεμα τῶν ἐντόμων, τὸ βούϊσμα τῶν πουλιῶν ποὺ δὲ φαίνονται, δίνουν μιὰ παραξενὴ ζωὴ σὴ πλάγια ἐκεῖνα φυλλάματα. Πολλὲς φορὲς ἀνατριχίασα ἐλαφρὰ ἀπὸ φόβο, πηγαίνοντας νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν κοντέσσα οἱ λόχμες μοῦ φτυσοῦσανε στὸ σῆροκο ἀνησυχαστικὲς πνοές.

Μὰ πρὸ παντός ὑπάρχει μὲς στὸ πάρκο αὐτὸ μιὰ γλυκύτατη γωνιά, ποὺ σοῦ ταραίζει τὶς αἰσθήσεις: εἶναι ἀριστερὰ ἀπὸ τὸν πύργο στὴν ἀκρὴ ἐνὸς ἀνθόκηπου, ὅπου ἄλλο δὲ φτυρώνει πιά ἔξον ἀπὸ μεγάλες, ἴσα μὲ μένα, παπαροῦνες. Κάτω ἀπὸ μιὰ συστάδα δέντρα ἀνοίγεται μιὰ σπηλιά, χωμένη μὲσα σ' ἕνα παραπέτασμα ἀπὸ κισσό, ποὺ οἱ ἄκρες του σέρνονται ἴσκιος κάτω στὴ γλῶσσ. Ἡ σπηλιά παραγιομισμένη καὶ

βουλωμένη πιά μοιάζει με μαύρη τρύπα, που μες στο βάθος της βλέπει κανείς ν' ασπρίζη ένας γύφινος. Έρωτας, χαμογελώντας, με τόνα δάχτυλο στα χείλη. Ο καύμενος ο Έρωτας είναι κουλός, κ' έχει στο δεξί του μάτι μια πράσινη βούλα, που τον κάνει αλίθωρο. Μοιάζει σα να φυλάει με τόχρό του κ' άρρωστο χαμόγελο, κάποια ξερωτόληπτη κυρά, έδω κ' έναν αιώνα πεθαμένη.

Το τρεχούμενο νερό, που βγαίνει μέσα απ' τη σπηλιά, πλατάνει και ξαπλώνεται μες στη μέση στο άδεντρο μέρος κ' έπειτα φεύγει σχηματίζοντας ένα ρυάκι χαμένο μες στα φύλλα. Είναι μια φυσική λιμνούλα με άμμουδερό βυθό, όπου κοιτάζονται τα μεγάλα δέντρα. Το γαλάζιο τάνοιγμα τουρανοού σχηματίζει μια γαλάζια βούλα μες στη μέση της λιμνούλας. Οι καλάμιες μεγαλώνουνε γύρω, τα νούφαρα ξαπλώνουνε τα στρογγυλά πλατιά τους φύλλα. Άλλο δεν άκουει κανείς, μες στο πρασινοπό το φως του πράσινου εκείνου πεγαδιού, που μοιάζει σαν ν' ανοίγεται πάνω και κάτω από τη μια άερνη λίμνη, έξω απ' το τραγουδι του νερού, που αιώνα σιγοπέφτει μ' ένα ύφος κούρασης γλυκιές. Μακρούλα έντομα του νερού πατινάφουνε σε μια γωνιά. Ένας σπίνος έρχεται να πιη με χαριτωμένες και λεπτές κινήσεις, σα να φοβάται μήπως βρέξει τα ποδαράκια του. Κάνει απότομο ανατόχισμα των φύλλων κάνει τη λιμνούλα να λιποθυμάει σαν κοπέλλα ανοιγοκλείνοντας τα βλέφαρα. Και μες απ' το σκοτάδι της σπηλιάς, ο γύφινος Έρωτας προστάζει σιωπή, ανάπαυση, κ' όλη την έχεμύθεια των νερών και των δασών, στην ήδυσιακή εκείνη της φύσης γωνιά.

II

Όταν η Άδελίνα έρχεται να περάσει δεκαπέντε μέρες με τη θεία της, ο άγγριότοπος εκείνος ήμερεύει. Άνοιγονται οι δεντροστοιχειές για να χωρουνε να περάσουν της Άδελίνας τα φουσιάνια. Φέτος έφερε μαζί τριάντα δύο βαλίτσες, που αναγκαστήκαν να τις μεταφέρουνε στα χέρια, γιατί το άμαξι του σιδηροδρόμου δεν τολμάει ποτε να χωθή μες στα δέντρα. Σου όρνιζουμαι, θάταν αδύνατο να ξαναβγη.

Η Άδελίνα καθώς ξαίρεις είναι ένας άγγριος τύπος. Έχει κάποια λόξα, μεταξύ μας αυτό. Στο σχολείο είχε πολλές φορές κάτι παράξενες, αλήθεια, φαντασιοπληξίες. Υποπιτεύουμαι πώς έρχεται σ' αυτό τον πύργο για να ξανατήση, μακριά απ' τα βλέμματα τω περιεργών, τις παραδοξότητές της. Η θεία μ' άνει πάντα στην πολυθήρωνα της, ο πύργος άνηκει δλόκληρος στην καλή σου κοπέλλα, που θα όνειρεύεται εκεί μέσα τις πιδ καταπληχτικές φαντασίες της. Αυτό την ανακουφίζει. Όταν φεύγει από δώ έχει φρονιμέψει για ένα χρόνο.

Για δέκα πέντε μέρες, είναι η μάγισσα, η ψυχή της πρασινάδας. Τη βλέπει κανείς ντυμένη με έπίσημες τουαλέττες να περιφέρη τις

άσπρες νταντέλλες της και τους μεταξωτούς της φιόγκους ανάμεσα από τις άφάνες. Με διαβειώσανε μάλιστα πώς κάποτε τη συναπάντησαν ντυμένη σα μαρκησία Πουμπού, πουδραρισμένη και με ψεύτικες έλιές στο πρόσωπο, να κάθεται στη χλόη, στην πιό έρημική γωνιά του πάρκου.

Άλλοτε πάλι είδανε ένα μικρό ξανθούλη νέο να περιφέρεται ήσυχια μες στις δεντροστοιχειές. Έγώ, φοβάμαι τρομερά πώς ο νέος εκείνος θάταν η μισοπάλαβη αυτή.

Ξαίρω πώς ψάχνει τον πύργο από το ύπόγειο ίσαμε τη στεγή. Ψαχουλεύει τις πιό απόκρυφες γωνιές, χτυπάει με τη γροθιά της τους τοίχους, όσφραίνεται με τη μυτίτσα της τη ρόδινη όλη αυτή τη σκόνη του παρελθόντος. Τη βρίσκουνε άνεβασμένη σε σκάλες και χωμένη μέσα στα μεγάλα ντουλάπια, ή να τεντώνη το αυτί της προς στα παράθυρα, να όνειροπολή μπροστά στα τζάκια, με τη φανερήν επιθυμία να χωθή μέσα και να κοιτάξη. Έπειτα, καθώς δέ βρίσκει βέβαια εκείνο που γυρεύει, τρέχει στον άνθόκηπο με τις μεγάλες παραφούνες στα μονοπάτια τα κατάμαυρα απ' τον ήσκιο, στα χερσοτόπια τα λευκά απ' τον ήλιο. Ψάχνει πάντα, με άνασηκωμένη τη μυτή, νοιάθοντας το μακρινό, κ' όόριστα άρωμα από κάποιο έρωτικό λουλούδι που δεν μπορεί να το κόψη.

Χωρίς άλλο, στο ξαναείπα, Νινόν, ο παλιός ο πύργος μυρίζει Έρωτα, ανάμεσα από τάγρια δέντρα του. Είχανε κλείσει μια κοπέλλα εκεί μέσα και οι τοίχοι διατηρήσανε το άρωμα της τρυφερότητας εκείνης, σαν τα παλιά κουτιά, όπου είχαν άλλοτε κρυμμένα μέσα τους ένα μουκέτο μενεξέδες. Αυτό το άρωμα είναι, σου όρνιζουμαι, που χτυπάει στο κεφάλι την Άδελίνα και τη ζαλίζει. Έπειτα, μια και πιει το άρωμα αυτό του παλαιού Έρωτα, κ' έχει μεθύσει θα μπορούσε να φύγη πάνω σε μια άχτινα φεγγαριού για να πάη να επισκεφθή τη χώρα των παραμυθιών, θάφινε να τη φιλήσουνε στο μέτωπο όλοι οι περαστικοί ίσπότες, που πολυ θάθελαν να την ξεπνήσουνε απ' το έκάτοχρονο όνειρό της.

Την πιάνουνε λιποψυχές, παίρνει μικρά σκάμνια μαζί της στο δάσος για να κάθεται. Μα τις ήμέρες του μεγάλου καύσου, ή μόνη της ανακούφιση είναι να πάη να κάνη μπάνιο, τη νύχτα, στη λιμνούλα κάτω απ' τις φυλλωσιές των ψηλών δέντρων. Εκεί είναι το καταφύγιό της. Είναι η νεράιδα της πηγής. Οι καλάμιες γίνονται για καίνη τρυφερές. Ο γύφινος έρωτας της χαμογελάει, όταν άφίνει τα φουσιάνια της να πένουν και μπαίνει μέσα στο νερό, με την ήσυχία της Άρτεμης, που έχει εμπιστοσύνη στη μοναξιά. Ξαίροντας πώς άκόμα και τα ψάδια κοιμούνται διακορητικά, μόνο τα νούφαρα έχει ζωνη της. Κολυμπάει σιγά σιγά, με τους άσπρους ώμους της έξω απ' το νερό, και θάλλεγε κανείς, ένας κύκνος πώς φουσκώνει τις φτερούγες τους, και πάλι δίχως θόρυβο. Η δροσιά

καταπραίνει κάθε της ταραχή. Οθάνε όλότελα ήρεμη, χωρίς τον κουλό Έρωτα που της χαμογελάει.

Ένα βράδυ έπηγε μέσα στη σπηλιά, μ' όλο το φοβιτό φόβο της ύγρης εκείνης σκιάς σηκώθηκε στα νύχια κ' έβαλε το αυτί στα χείλια του Έρωτα, για να μάθη άν θα της έλεγε κάτι.

III

Το άπαισιο είναι, πώς αυτή τη χρονιά, ή καύμένη ή Άδελίνα, βρήκε καθώς ήρθε, έγκάταστημένο στον Πύργο, μες στην ωραιότερη κάμαρα τον Όκτάβιο, τον ψηλόν εκείνο νέο, το θανάσιμο έχθρό της. Φαίνεται πώς είναι κάπως έξάδερφος της γραίας κοντέσας. Η Άδελίνα όρκίστηκε πώς θα τον έβγαζε από κει. Άνοιξε με θάρρος τις βαλίτσες της και ξανάρχισε τους θρόμους της και τις αιώνες άνασκαφές της. Ο Όκτάβιος, επί όχτω ήμερες, την έκοίταγε ήσυχος απ' το παράθυρό του καπνίζοντας τα πούρα του. Το βράδυ δεν της έλεγε πιό λόγια περαχτικά, δεν την άντιμαχότανε με τρόπο. Ητανε τόσο ειγενικός, που τον εύρηκε επί τέλους άνυπόφορο, κ' έπαψε πιό νάσχοληται μαζί του. Εκείνος, έκάπνιζε πάντα εκείνη έτρεχε μες στο πάρκο κ' έκανε τα μπάνια της.

Πάντα κατά τα μεσάνυχτα καίβαινε προς τη λιμνούλα, όταν όλοι έκοιμόντουσαν. Και πιδ παντός βεβαιωνότανε, άν ο κόμης Όκτάβιος είχε φβύση το κει του. Τότε πήγαινε με βήματα κλεφτά, σα για κάποια έρωτική συνάντηση, με πόθους άληθινά λάνγους για το κει νερό. Είχε πάντα ένα έλαφρό φόβο από τότε που ήξαιρε πώς κάποιος άντρας ήτανε στον πύργο. Άν άνοιγε ένα παράθυρο, άν έβλεπε την άκρη από τον όμο της ανάμεσα απ' τις φυλλωσιές. Μόνο η σκέψη αυτή την έκανε να τρεμουλιάζει, όταν έβγαίνε απ' τη λίμνη και το νερό έτρεχε από πάνω της και μια του φεγγαριού άχτινα εκφώτιζε την άγαλματένια της γύμνια.

Ένα βράδυ κατέβηκε κατά τις έντεκα. Ο Πύργος έκοιμότανε έδω και δύο ώρες. Τη νύχτα εκείνη ένοιωθε κάποιο ιδιαίτερο θάρρος. Είχε κουφακούση στην πόρτα του κόμη και της φάνηκε πώς τον άκουσε να ροχαλίξη. Πφ! ένας άντρας που ροχαλίξει! Αυτό την είχε κάνη να αίστανθη μεγάλη περιφρόνηση για τους άντρες κ' ένα μεγάλο πόθο για τα δροσερά τα χάρδια του νερού, που ο ύπνος του είναι τόσο άπαλός. Έμεινε περισσότερο ώρα κάτω από τα δέντρα, νοιάθοντας εύχαριστήση να βγάξη ένα ένα τα φορέματά της. Ητανε κατασκότεινα, το φεγγάρι μόλις είχε άνατείλη και το λευκό κομμά της νέας γυναίκας φαινότανε στην όχτη σαν την άβέβαιη άσπράδα μιας σμηλάδας. Θεομέες πνοές έρχόνταν απ' τον όυρανό, που περνούσαν απ' τους ώμους της με φιλήματα χλιαρά.

Ητανε στο στοιχείο της, λίγο αποκαμαμένη, κάπως ανιγμένη από τη ζέση μα γεμάτη εύτυχία και ναχέλια που την έκανε να στεγή στην όχτη και να πασπατεύει με το πόδι το νερό.

Όστόσο το φεγγάρι έγύριζε, φώτιζε κ' όλας μια γωνιά της λίμνης. Τότε, ή Άδελίνα, κατατρομαγμένη, ξεχώρισε άπάνω στην επιφάνεια του νερού ένα κεφάλι που την έκοιτούσε, μέσα στο μέρος που εκφωτίζονταν. Χώθηκε άμέσως μέσα στο νερό ίσαμε το σαγόνι, σταύρωσε τα χέρια σα για να μαζέψη στο στήθος της άπάνω όλα τα τρεμάμενα της λίμνης πέπλα κ' έρώτησε με τρεμουλιαστή φωνή:

— Ποιός είναι κει ;... Τί κάνετε κει ;
— Έγώ είμαι, κυρία, άποκριθήκε ήσυχια ο Όκτάβιος... Μη φοβήστε, κάνω το μπάνιο μου.

IV

Άκολούθησε μια τρομερή σιωπή. Τίποτα άλλο δεν υπήρχε πιό, πάνω στο νερό, εκτός από τα κύματα που έπλάταιναν άργά, γύρω από τους ώμους της Άδελίνας, και πήγαιναν να βύσουν στο στήθος του κόμη κ' ένα φλοισβο έλαφρό. Εκείνος, ήσυχότατα, έσηκωσε τα χέρια, κ' έκανε να πιάση ένα κλωνάρι ίτιάς για να βγη απ' το νερό.

— Μείνετε, σας διατάζω, φώναξε ή Άδελίνα με κατατρομαγμένη φωνή. Ξαναμπήτε στο νερό, ξαναμπήτε στο νερό γλήγορα, γλήγορα! — Μά, κυρία, άποκριθήκε εκείνος, ξαναμπαίνοντας μες στο νερό ίσαμε το λαιμό, έχω περισσότερο από μια ώρα έδω μέσα.

— Δεν έχει να κάνη, κύριε, δέ θέλω να βγητε καταλαβαίνστε... Θα περιμένουμε. Τα είχε χαμένα ή καημένη ή βαρονέσσα. Έλεγε να περιμένουν, χωρίς καλά-καλά να ξαίρη τί κάνει, με τη φαντασία της ταραγμένη από τα τρομερά άπρόοπτα, που την έπερίμεναν. Ο Όκτάβιος χαμογέλασε.

— Μά, έτόλμησε να πη, μου φαίνεται πώς άν γυρίζετε την πλάτη...

— Όχι, όχι, κύριε! Δέ βλέπετε, λοιπόν το φεγγάρι!

Πραγματικά το φεγγάρι είχε προχωρήση και φώτιζε τώρα δλόκληρη τη λίμνη. Ένα φεγγάρι υπέροχο. Το νερό λαμποκοπούσε σαν άργυρός καθρέφτης, μες στη μαυρίλα των φυλλωμάτων οι καλάμιες, τα νούφαρα της όχτης σχηματίζαν άπάνω στο νερό ίσκιούς λεπτότατα σχηματισμένους, σα νάταν καμωμένοι με πινέλο και μελάνη σινική. Σά μια θερμή βροχή απ' άστέρια έπεφτε μες στη λίμνη από το στενό των φυλλωμάτων άνοιγμα. Το ρεματάκι κυλούσε πίσω από την Άδελίνα με πιό βαρεία και κάπως κοροϊδευτική φωνή. Έρωξε μια ματιά προς τη σπηλιά, κ' είδε το γύφिनo Έρωτα που της χαμογελούσε με ύφος πονηρό.

— Βέβαια, το φεγγάρι, ψιθύρισε ο κόμης, κ' όμως άν γυρίζετε την πλάτη...

— Όχι, όχι, χίλιες φορές όχι. Θα περιμένουμε όσο να φύγη το φεγγάρι. Βλέπετε, προχωρεί. Άμα φτάση σ' εκείνο το δέντρο, θα βρεθούμε μες στον ίσκιο.

— Μόνο που θα περάση άκόμα καμιά όρα, όσο να φτάση πίσω από κεινο το δέντρο!

— Ω! το πολύ τρία τέταρτα... Δεν είναι

τίποτα. Θα περιμένουμε... "Αμα η σελήνη κρυφτεί, μπορείτε να φύγετε.

Ο κόμης θέλησε να διαμαρτυρηθεί, μα καθώς μιλώντας χειρονομούσε, και έβγαине έξω απ' το νερό ίσαμε τη μέση, έβαλε εκείνη κάτι τόσο ψιλές φωνίτσες, που άναγκάστηκε, από εὐγένεια να ξανακωθί μες στο νερό ίσαμε το σαγόνι κι' από λεπτότητα δεν κουνήθηκε πιά. Έμείνανε λοιπόν κι' οι δύο τους εκεί ολομόναχοι. Τα δυο κεφάλια, το χαριτωμένο κεφαλάκι της βαρονέσσας, με τα μεγάλα μάτια, που ξάφρεις, και το λεπτό κεφάλι του κόμη, με το κάπως ειρωνικό του μουστάκι, μείνανε φρόνιμα κι' ακίνητα άπάνω στο κοιμάμενο νερό, μιά όργια, το πολύ, τ'όνα μακριά από τ'άλλο. Ο γύψινος Έρωτας κάτω από το παραπέτασμα του κισσού γελοῦσε δυνατώτερα.

V

Η Άδελίνα είχε χωθή μέσα στα νούφαρα. Όταν η δροσιά του νερού τη συνέφερε και ταχτοποιήθηκε για να περάσει εκεί μιά ώρα, παρατήρησε πως το νερό είχε αληθινά μιά σκανδαλώδη διαφάνεια. Στο βάθος άπάνω στην άμμο, έβλεπε τα γυμνά της πόδια. Εκείνη η διαβολοσελήνη έκανε κι' αυτή το μπάνιο της, χωνότανε μες στο νερό κι' οι άχτινες το πλημμυρούσανε σαν από στρυφογυρίσματα χελιών. Ήτανε σά να κάνανε το μπάνιο τους μες σε ρουστό και διάφανο χρυσάφι. Ίσως ο κόμης έβλεπε τα γυμνά της πόδια στον άμμο άπάνω, κι' αν έβλεπε τα πόδια και το κεφάλι... Η Άδελίνα έσκεπάστηκε μέσα στο νερό με μιά ζώνη από νούφαρα. Έτραβήξε σιγά-σιγά τα πλατιά στρογγυλά φύλλα που κολυμπόυσαν κι' έσχημάτισε μιά μεγάλη τραχηλιά. "Αμα έντύθηκε έτσι σά να ήσυχασε κάπως.

Όσοόσο ο κόμης έπληρε στο τέλος στωικά το πράμα. Μή βρίσκοντας μιά ρίζα να καθήση αναγκάστηκε να μείνη γονατισμένος. Και για να μη φαίνεται έντελώς γελοίος, με το νερό ίσαμε το σάγονι σαν άνθρωπος χαμένος μέσα σε μιά πελώρια λεκάνη του ξυρίσματος, έπιασε όμιλία με τη βαρονέσσα αποφεύγοντας το κάθε τί, που μπορούσε να θυμίση τη δυσάρεστη θέση τους.

— Έκανε πολύ ζέστη σήμερα, κυρία.

— Ναι, καταπληκτική. Εύτυχώς που αυτά τα δέντρα κρατούνε λιγάκι δροσιά.

— Ω! βεβαιότατα... Αὐτή η θεία μας είναι πολύ καλή, δεν είν' αλήθεια;

— Πολύ καλή, πραγματικά.

Έπειτα μιλήσανε για τις τελευταίες ίπποδρομίες και τους χορούς, που είχαν κι' όλας άναγγεληθί για τον έρχόμενο χειμώνα. Η Άδελίνα που είχε άρχισει να κρυώνη, έσυλλογιόταν πως ο κόμης θα την είχε δει, όταν περιφερότανε στην όχθη. Και την έπιασε φρίκη. Μόνο άμφεβαλλε λίγο για τη σοβαρότητα του άτυχήματος. Κάτω από τα δέντρα ήταν σκοτεινά, το φεγγάρι δεν είχε ακόμα βγή, έπειτα, θυμότανε τώρα πως στεκότανε πίσω από τον κορμό μιάς μεγάλης βελανιδιάς. Ο κορμός αυτός θα την είχε βέβαια προστατέψη. Άλλά,

μα την αλήθεια, ο κόμης αυτός ήταν άπαισιος άνθρωπος. Τον έμισούσε, θ'άθελε να γλυστορήση το πόδι του και να πνιγη. Αὐτή, βέβαια, δε θα του άπλωνε το χέρι. Γιατί, όταν την είδε να έρχεται, δεν της έφώναξε πως ήταν εκεί κι' έκανε το μπάνιο του; Και τόσο καθαρά της ήρθε στο νου η έρώτηση αὐτή, που δεν εμπόρεσε να την κρατήση στα χείλια της. Διέκοψε τον κόμη, που της μιλούσε για το νέο σχηματῶναπέλλων.

— Μα, δεν ήξαιρα, της άποκρίθηκε σās βεβαιώνω, έφοβήθηκα πολύ... Ήσαστε κάτασπρη, ένόμισα πως ήτανε η κοιμισμένη πεντάμορφη του δάσου, πως ξαναγύριζε, ξάφρεις, η κόρη εκείνη, που ήτανε κλεισμένη εδώ μέσα... Έφοβήθηκα τόσο, που δεν εμπόρεσα να φωνάξω.

VI

Μετά μισή ώρα ήτανε φίλοι καλοί. Η Άδελίνα είχε σκεφθί πως στους χορούς επήγαινε άρκετά ντεκολτέ και πως στο τέλος μπορούσε ν' άφήση τους ώμους της να φαίνονται. Είχε βγή λίγο απ' το νερό κι' είχε μισοανοίξει το κλειστό ένδυμά της, που της έσφιγγε το λαιμό. Έπειτα έτόλμησε να έλευθερώση και τα χέρια. Έμοιαζε με νεράιδα, με γυμνό το στῆθος, τα χέρια έλευθερα, ντυμένη μ' όλο εκείνο το πράσινο ντύμα, που άπλωνότανε πίσω της μακριά σά μιά πλαγιά μεταξωτή οδρά.

Ο κόμης συγκινηότανε. Είχε κατορθώσει να κάνη ένα δυο βήματα και να φτάση μιά ρίζα. Τα δόντια του χτυπούσανε λίγο. Κοίταγε το φεγγάρι με μεγάλο ένδιαφέρον.

— Έ! πηγαίνει σιγά; ρώτησε η Άδελίνα.

— Α! όχι, σαν νάχη φτερά, άπάντησε εκείνος άναστεναζοντας.

Εκείνη έγέλασε, προσθέτοντας:

— Έχουμε ακόμα ένα τέταρτο της ώρας.

Τότε αυτός έπωφελήθηκε άνανδρα την περισταση: της έκανε την έξομολόγησή του. Της εξήγησε πως την άγαπούσε από δυο χρόνια τώρα, και πως αν την έπειραζε, τ'όκανε γιατί τ'όβρισκε καλύτερο από του να της λέη άνοησίες. Η Άδελίνα, άνησύχησε, ξαναέβασε το πράσινο φόρεμά της ίσαμε το λαιμό και έχωσε τα χέρια στα μανίκια. Μόνο τη ρόδινη άκρη της μυτίσας της άφισε να φαίνεται κάτω από τα νούφαρα και καθώς το φεγγάρι τη χτυπούσε κατάματα, ήτανε θαμπωμένη και ζαλισμένη όλότελα. Τον κόμη δεν τον έβλεπε πιά, όταν εξαφνα άκουσε ένα μεγάλο πλατάγισμα κι' έννοιωσε το νερό να ταράζεται και να της ανεβαίνη ως τα χείλη.

— Θα καθήστε ήσυχα λοιπόν! έφώναξε' θα πάψετε επί τέλους να περπατάτε μέσα στο νερό!

— Μα δεν περπατήσα, είπε ο κόμης, έγλύστηρησα... Σās αγαπώ!

— Σωπάτε, μήν κουνιόσαστε πιά, θα ξαναμιλήσουμε για όλα αυτά σά σκοτεινιάση... Άς περιμένουμε να κρυφτεί το φεγγάρι πίσω από το δέντρο...

VII

Το φεγγάρι εκρύφτηκε πίσω από το δέντρο. Ο γύψινος Έρωτας έσκασε τα γέλοια.

(Από τις Ίστορίες για τη Νινόν)

Η ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΤΗΣ ΣΑΙΖΟΝ

Μία σκηνή από την Α' πράξη του «Ρομάντσου».

ΔΙΟΝΥΣΙΑ

«ΡΟΜΑΝΤΣΟ»

Διασκευασμένο από το όμώνυμο μυθιστόρημα του Άμερικανού συγγραφέα Edward Sheldon από δυε ανθρώπους που γνωρίζονε τα μυστικά της Σκηνης, τους Γάλλους συγγραφείς Robert de Flers και Francis de Croisset, ανέβηκε με όλη τη δυνατή επιμέλεια από το θέατρο «Κυβέλης» το «Ρομάντσο», που εξακολουθεί να παίζεται ως τα σήμερα σε τριάντα συνεχείς παραστάσεις.

Ός έργο δεν είναι τίποτε το εξαιρετικό. Ένα ρομαντικό τραγούδάκι, απλό αλλά γεμάτο αισθημα και συγκίνηση, που φέρνει τα δάκρυα στα μάτια του θεατή. Η ανθρώπινη ψυχή, κορσμένη από τα πάθη και τον ήδονισμό της έποχής, βρσκει ένα ξεκούρασμα γυρίζοντας στα παλιά λησμονημένα μονοπάτια. Διψάει για λίγο αίσθημα και λίγη ποίηση ή ψυχή. Ο ρομαντισμός εξακολουθεί να ζει μέσα μας.

Το δραματικό αὐτό έργο, που ξετυλίγεται με τη γοργότητα μιάς κινηματογραφικής ταινίας, τρίπρακτο με πρόλογο και μ' επίλογο, παίζεται

«Ρομάντσο» πράξη Γ' «Η σκηνή των χαριών».

μόνον για μιά Κυβέλη εγράφηκε από την άρχή το έργο αὐτό. Την ανέδειξε ως μεγάλη καλλιτέχνιδα, —όπως, αλήθεια, και είναι.

ΠΕΤΡΟΣ ΓΕΛΗΝΟΣ

ΤΕΣΣΕΡΑ ΧΡΟΝΙΑ ΣΤΑ ΣΥΡΤΑΡΙΑ ΕΝΟΣ ΕΚΔΟΤΗ

“ΤΡΟΦΗ ΣΤΟ ΘΑΝΑΤΟ,”

(Δημοσθένη Βουτυρά: «Τροφή στο θάνατο». Εκδοτικός οίκος Γ. Τσουκαλά. Αθήναι)

Δυό διηγήματα του Δημοσθένη Βουτυρά που μαζί με άλλα, μείνανε κλειδωμένα στα συρτάρια ενός εκδότη τέσσερα χρόνια, είδανε τέλος το φως σε μια μικρή έκδοση από 54 σελίδες του εκδοτικού οίκου Τσουκαλά. Το γεγονός και μόνον αυτό φτάνει για να χαρακτηρίσει την πνευματική κατάσταση των εν λόγω Κυρίων. Παιρνουνε το έργο ενός λογοτέχνη για ένα κομμάτι ψωμί και ύστερα το κλειδώνουνε σ'ένα συρτάρι τέσσερα χρόνια γιατί στην αγοράσφυμφέρει να κυκλοφορήσουνε άλλα έντυπα (Η φυλλάδα του Γαϊδάρου λ. χ. Οί γυναίκες και τὰ κέρατα, Ο ποδόγυρος κ. τ. λ. κ. τ. λ.)

Ο Βουτυράς ως λογοτέχνης δεν είναι από κείνους που κλειδώνονται στα συρτάρια. Έχει μια πολύχρονη εργασία ως τώρα, έχει όνομα στα γράμματα τιμημένο και σεβαστό. Είναι από τους λίγους άγρους εργάτες της τέχνης. Άλλα ο εκδότης, δεν τὰ κρίνει έτσι τὰ πράγματα. Δεν μπορεί να δει γνώμη επάνω σε κανένα όνομα λογοτεχνικό, σε κανένα έργο. Είναι άνικανος να κρίνει, όσο και να κατακρίνει τίποτε. Ένδιαφέρεται μόνο για τόν μετσαχτά. Και ο μετσαχτάς του φωνάζει πως είναι ακριβό το χαρτί σήμερα, ακριβά τὰ τυπωτικά και πως δεν τόνε συμφέρει να ρίξει χρήματα έξω στην αγορά μ' ένα έργο του Βουτυρά, που όσο κι αν διαβάζεται θα του τὰ φέρει πίσω σε δυό και τρία χρόνια μέσα. Υπάσχει όμως, νομίζω, κάποιος Νόμος πνευματικής ιδιοκτησίας, που υποχρεώνει τόν Εκδότη να κυκλοφορήσει το σύγγραμμα που έχει στην κυριότητα του εντός τριετίας τ' άργότερο. Λοιπόν, ως τόχουνε ύπ' όψη τους οι εν λόγω Κύριοι, γιατί τή χειρονομία του Βουτυρά σκέπτονται να τήν μιμηθούνε και άλλοι λογογράφοι, ίσως δε και με πολύ σκληρότερο τρόπο.

Η «Τροφή στο θάνατο» και ο «Παλιός ήθοποιός» του Βουτυρά, συνεχίζουνε με το μεθοδικό τρόπο του άγρου συγγραφέα, ένα έργο που εφάνηκε εδώ και τριάντα περίπου χρόνια και όμως ξετυλίγεται διαλλά ως τὰ σήμερα. Προσφέρουνε νέες σελίδες στο Νοελληνικό διήγημα — σελίδες άβυσσώνιστες, γραμμένες με τέχνη και με φαντασία περισσή. Η γονιμότητα διηγηματογραφική φλέβα βρίσκει ευκαιρία και πάλι να μίς παρουσιάσει τὰ πολύτροπα χαρίσματά της. Η παρατήρηση του Βουτυρά είναι από τις πιο φίνες, τὸ μάτι του ἀλάθευτο, ή τέχνη του, ή περιγραφικότητα, ή ψυχολογική ἀνάλυση, ή έθιοδαύμαστη. Αξίζουνε να διαβαστούνε από

κάθε φιλότεχνο και τὰ νέα αὐτὰ διηγήματα του συγγραφέα τών «Αλανιάρηδων».

Είναι ή γνώμη μας αὐτή. Και ζητούμε συγγνώμην από τους κ. κ. Εκδότες, αν έρχεται σε σύγκρουση με τήν αντίθετη δική τους αντίληψη.

“ΜΟΝΤΕΡΝΕΣ ΑΓΑΠΕΣ,”

Ποιήματα του κ. Φώτου Γιοφύλλη.

Νέα ποιητική συλλογή του κ. Φώτου Γιοφύλλη κυκλοφόρησε αυτές τις ημέρες. Περιέχει αρκετά ανέκδοτα ποιήματα, ποιήματα παλαιότερα γραμμένα κατά τή νεανική ήλικία του Ποιητή στην Κέρκυρα και στην Πάτρα και μερικές μεταφράσεις, στο τέλος, Άγγλων ποιητών. Ο κ. Γιοφύλλης είναι γνωστός ως ποιητής ώστε να μη χρειάζεται καμιά ιδιαίτερα σύσταση από μίς. Μεταφέρουμε εδώ ένα ποιηματάκι από τή Β' σειρά «Χρόματα»:

Οί Ισκιου της κληματαριάς.

Του φεγγαριού το φως γλυκά μέσα στα φύλλα πέφτει
Της άπλερης κληματαριάς, πιά από το πορτόνι.
Κι' από στίς πλάκες άχαρους Ισκιους κυλίνους ξεπλώνει
Και βλέπω τήν καρδούλα μου — σα μέσα σε καθρέφτη.

Και βλέπω τήν καρδούλα μου: γλυκόνειρα τήν πένονυ
Και τή γιομίζει όλο από φως κάποιο λαμπρό φεγγάρι.
Μά πλήθια κληματόφυλλα πλατειά με δίχως χάρη
Τόν Ισκιου τους βαριά βαριά πάνω της τρεμοσέρνον.
Πάτρα. Οχτώβρης 1910.

Στο έρχόμενο τεύχος θα δημοσιεύσουμε κριτική για τὰ προσφυγικά ποιήματα του κ. Άγγελου Σημηριώτη, τις άγγλικές μεταφράσεις του Γλαΐκου Αλιθέοση και τήν απάντηση του Σταταλά στο Βάρναλη.

ΔΗΜΟΣ ΣΤΡΩΤΟΣ

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΝΥΧΤΑ ΤΟΥ ΡΑΣΠΟΥΤΙΝ

Τὸ τρίπρακτο φρεμισατικό δράμα του Άντονάν: «Η τελευταία νύχτα του Ρασπουτίν», που τόσην εντύπωση έκανε παζόμενο στο Παρίσι, ανεβαζεται εντός του πρώτου δεκαημέρου του Αυγούστου από τής σκηνης του Θεάτρου «Κυβέλης».

Ο θάσος τών «Νέων» έγγρατάι δια τήν έπιμελή εμφάνιση τούτου και τήν εν γένει άψογον εκτέλεση. Μετέχουν όλα τὰ κύρια ανδρικά πρόσωπα του θιάσου: Ο Μουσούρης, ο Κοντογιάννης, ο Παντόπουλος, ο Πλούτης. Μεταφραστής του Ρασπουτίν είναι ο κ. Νίκος Μάντικας.

ΒΕΛ. ΦΕΡΡΗ

Ξ Σ Τ Η Ν Ε Π Α Ρ Χ Ι Α Ξ

2

(Συνέχεια εκ του προηγουμένου)

Άρχισε να βραδυάσει. Ο Σπύρος Κουρίτης παράτησε τή δουλειά, πήρε υπομάλης μια μελέτη για τὸ νατουραλιστικό θέατρο κ' ετοιμαζόταν να κλείσει τὸ γραφείο και να τραβήξει για τόν ταχυικό του περιπατο. Τις μέρες, έκείνες άργούσε πολύ να σχολάσει γιατί έλασε ο θεός του στην Αθήνα κ' είχαν πέσει όλες οι υποθέσεις άπάνω του.

Δέν είχε ακόμη καλοετοιμαστεί, όταν άκουσε να χτυπούν τή τζαμένια πόρτα του γραφείου. Δυσχεστημένος γιατί νόμισε πως ήταν κανέναν πελάτης φώναξε με σίγανή φωνή κι' άνόρεξη:

— Μπρός!...

Κ' έμεινε φραζώντας τὸ καπέλλο και κρατώντας στη μασχάλη τὸ μικρό βιβλίο για να δείξει πως εἶταν έτοιμος να φύγει. Ίσως μ' αὐτὸ τὸ κόλπο να γλύτωνε από τήν όκληρή επίσκεψη. Μά ποιά ή χαρά του κ' ή εκπλήξη, σάν εἶδε να στέκει άνάμεσα στο άνοιχτό γιάλινο πορτόφυλλο τόν καλιό φίλο και συφοιτητή του Γιάννη Δουκόπουλο. Πάταξε τὸ βιβλίο στο γραφείο, έβγαλε νευρικά τὸ καπέλλο του κ' εἶρεξε στην πόρτα. Ο Δουκόπουλος, ένας νέος εἰκοσιεφτά τὸ πολύ χρόνον με σοβαρή κ' επιβλητική φυσιογνωμία, άνοιξε φαρδιά πλατειά τήν άγκαλιά του κ' έγκάρδια φίλησε τὸ Σπύρο στο μάγουλο. Κ' εἶπε:

— Νά ή πρώτη χαρά που μου προσφέρει τὸ νησί σου... Σε ξαναβλέπω επιτέλους ύστερ' από τρία χρόνια χωρισμού... Κ' εἶσαι, ταλαίπωρε, ο ίδιος...

Ο Σπύρος Κουρίτης συγκινημένος από τήν άπρόοπτη συνάντηση του καλιού του φίλου, μά πιο πολύ περσιεργος να μάθει τήν αἰτία που φερε τὸ Δουκόπουλο στο νησι ρώτησε παραμελώντας να τότε καλωσορίσει:

— Και πως αὐτὸ Γιάννη... Πως αὐτό; Τὸ μυαλό μου πάει να σπάσει!... Ο Δουκόπουλος ν' άφήσει τήν Αθήνα!... Θαύμα!...

Και παίρνοντας τὸν άγκαλιά τόν έφερε στο μεγάλο μουσαμδένιο καναπέ του γραφείου. Καθίζοντας ο Δουκόπουλος εἶπε:

— Άκουσε, Σπύρο μου, πρώτα-πρώτα πρέπει να ξαιρεις ότι δεν εἶμαι πιά ο Δουκόπουλος, μά ο Δουκάκος.

Ο Σπύρος Κουρίτης τόν κοίταξε στα μάτια και βάζοντας τὸ χέρι του στον ώμο του φίλου του ρώτησε:

— Μήπως και...

— Ναι, ναι, τότε διέκοψε ο άλλος.

— Εἶς' εὐτυχισμένος, φίλε μου, εἶπε εἰλικρινά ο Σπύρος Κουρίτης. Και θλιμμένος έγερσε τὸ κεφάλι. Μέσα του ψιθύριζε: «—Κ' εσύ, κακομοίρη, εἶσαι καταδικασμένος να τραβήξεις τὸ δρόμο που άλλοι σου χάραξαν, καταδικασμένος να ζήσεις ταπεινός και σάν κοινός νοικοκυράκος στην επαρχία, εὐν οι φίλοι σου τράβηξαν τὸ δρόμο τής κλίσης των και γέρονται πούδες πολύ, κοιάς λίγο, τους γλυκόχυμους καρπούς

της όρατας των τέχνης».

Ο Δουκάκος, χωρίς να παρατηρήσει τήν έσωτερική συντριβή του φίλου του, άρχισε να διηγείται ότι άνέβηκε στη σκηνη πιά οριστικά, πως από δω κ' ένα χρόνο παράτησε τὸ ερασιτεχνιλίκι και μαζί μ' άλλουγκαλούς νέους καλλιτέχνες ίδρύσανε ένα θίασο, πως πρωταγωνιστριά τους είναι ένα καινούργιο άστέρι, που ως ένα χρόνο πριν εἶταν άγνωστο στην Ελλάδα.

Και παίρνοντας τώρα ύφος σκοτεινό, ύφος άμερικάνου παραδοξογράφου συγγραφέα, άρχισε πάλι να λέει:

— Η πρωταγωνιστριά μας ή Μάγγια Μπιάνκα εἶνε κόρη ενός βαθύπλουτου ρωμιού που ζει στο Παρίσι. Η κόρη του, γεννημένη καλλιτέχνις, έπαίρνε μαθήματα σ' ένα ιδιωτικό κονσερβατόριο του Παρισιού... Κ' εἶχε τή λαχτάρα να βγει στη σκηνη, μά ο πατέρας της εναντιόταν... Όσο που κλέφτης τὸ κορίτσι με ένα φραντζέζο ήθοποιό που αγαπούσε και βγήκε στη σκηνη... Μά στάθηκε άτυχη... Ο άντρας της πέθανε λίγο καιρό άργότερα στην Ελβετία... Κ' ή Μάγγια Μπιάνκα, που τὸ καθαυτό της όνομα είναι — και σκάβοντας ψιθύρισε στο αὐτί του Σπύρου Κουρίτη τὸ οικογενειακό όνομα τής πρωταγωνιστριάς— άποκληρωμένη από τὸ γεροπεισματάρη πατέρα της κατέβηκε στην Ελλάδα να εργαστεί... Νά μου τὸ θυμίσαι πως ή Μάγγια Μπιάνκα θ' αντικαταστήσει τις άλλες μας δυό...

— Ναι, διάβασα όσα γράψανε γι' αὐτήν οι έφημερίδες, εἶπε σιγά κι' αστόχαστα ο Σπύρος Κουρίτης, πνιγμένος από χαρά που συναντήθηκε με τὸ φίλο του, πνιγμένος από ένθουσιασμό που για λίγες μέρες θα ξαναλούσε περασμένα μεγαλεία πνιγμένος άκόμη στην έπιθυμία να γνωριστεί με τή Μάγγια Μπιάνκα που σε γυναίκα θευλική τή θεωρούσε ύστερ' από όσα άκουσε να τὸ λέει γι' αὐτή ο Δουκάκος.

Κάκνισαν ένα ταγκόρο χωρίς να μιλήσουνε. Σε κομμάτι ο Σπύρος Κουρίτης έκανε παρατηρώντας από τήν κορφή ως τὰ νύχια τὸ φίλο του:

— Μουδες πως δεν άλλαξά καθόλου, μά κ' εσύ δεν πᾶς πίσω... Όλοϊδιος σάν και τότε άπαράλλαχτος...

Κι' αληθινά ο Δουκόπουλος, όσο κι αν άλλαξε τ' όνομά του, εἶταν ο ίδιος. Με τήν καψτιά φαρδόγυρη ρεμπουκλικά, τή μαύρη λαβαλιέ γραββάτα, τὰ σκούρα του ρούχα και τὰ λουστρίνια του καπούνσια. Όξω από τὸ θέατρο ο Δουκάκος δεν άλλαξε ρούχα—κι όταν άκόμη εἶταν Δουκόπουλος και ζούσε στο βάρος του πατέρα του. —Κατάφερνε όμως να τὰ συντηρεί αλέκριαστα και σιδερωμένα κ' εἶσαι εἶταν πάντα ντεμένος του κοπιού. Άσε πιά τὰ κουστούμια τής σκηνης. Έκείνα τὰ περιποιόταν με κίεση φροντίδα από τόν εαυτό του γιαι' ήξαισε πως στο θεατρικό άπαραίτητο είναι όχι μονάχα ή τέχνη, μά και τὸ πλούσιο βρετιάριο.

Λέγοντάς του ο Σπύρος Κουρίτης πώς δεν είχε αλλάξει καθόλου δεν έννοούσε βέβαια πώς τον έβρισκε ίδιο στον τρόπο του ντυσίματος μονάχα. Μα και στη φυσιογνωμία και στις ιδέες. Παχύς, ροδοκόκκινος, στερεός στα βήματά του και πάντα αειόδοξος και γελαστός, πάντα χαρισμένος στην τέχνη του, που έξαιτίας της μάλασε με τους δικούς του, ως λέγανε, θέλανε το καλό του και τότε συμβουλευαν ν' αφήσει τη σκηνή.

Οι δυο παλιοί φίλοι μένανε μαζί για ώρα πολλή, συζητώντας τα δικά τους. Κι' όταν τέλειωσαν πρότεινε ο Δουκάκος στο Σπύρο Κουρίτη να πάνε στο μεγάλο παραλιακό καφενείο που τον περιμένανε οι συγγαμφοί του.

Σηκώθηκαν. Ο Σπύρος Κουρίτης πήρε από το γραφείο το μικρό γαλλικό βιβλιαράκι κι' όπως συνήθιζε τόβαλε κάτω από τη μασχάλη του.

Βγήκανε. Στο δρόμο ο Δουκάκος ρώτησε το φίλο του να μάθει τι πραγματευόταν το βιβλίο. Και σαν πήρε την απάντηση είπε γελαστά :

— Σ' όλη σου τη ζωή θ' άπιστείς στη Θέμιδα. Κ' εσύ, καθώς εγώ, κλάστηκες για το θέατρο...

Τα λόγια του Δουκάκου μπαλασμάωσαν την καρδιά του επαρχιώτη, που κουνώντας άπαισιόδοξα το κεφάλι απάντησε :

— Με τη διαφορά ότι σ' ου του παραδόθηκες, ενώ εγώ...

— Ενώ σ' ου δεν τόκανες άκέρη...

Και τόνισε ιδιαίτερα το άκέρη σ' να θέλει να πει πώς όχι άργά θα του παραδινόταν κι αυτός.

Μά ο Σπύρος Κουρίτης συμπλήρωσε :

— Κι ούτε ποτέ θα του παραδοθώ γιατί είμαι αδύνατος να σπάσω τα δεσμά που με κρατούνε μακριά του.

Ο Δουκάκος, χωρίς νάχει πεποθήση σ' όσα έμειλε να πει, έκανε :

— Θα ρθει και για σένα ή μέρα ή καλή του λυτρωμού...

— Στην επαρχία! φώναξε γελώντας σαρκαστικά ο Σπύρος Κουρίτης κ' έρριξε το βλέμμα του γύρω στα μικρά σπίτια των στενών λιθόστρωτων δρόμων της επαρχιακής πολιτείας.

Στο μεγάλο καφενείο της παρυλίας είχε μαζευτεί όλος ο θίασος. Σε μια γωνιά καθόνταν τα πρώτα πρόσωπα γύρω στην πρωταγωνίστρια— που μιλούσε χωρίς πάση— και την κοίταζαν σαν καμιά ένσαρκωμένη θεά. Σ' ένα τραπέζι ήταν συγκεντρωμένο το άλλο προσωπικό κι άκουγε τον υποβολέα που διηγόταν θεατρικά κ' έρωτικά του ανέκδοτα. Κοιτός, ξερακιανός ο υποβολέας μιλούσε με περίσσια έλευθερία επιστρατεύοντας όλες τις φράσεις τις κομπές που είχε διαβάσει στα χειρόγραφα των έργων του δραματολόγιου του. Και πέρασαν από τη γλώσσα του έργα κ' έργα! Από τον Βελισσάρην ή 'Αρετή τυφλού θριαμβεύουσα» ως τα δράματα του Πιραντέλλο.

Σάν είδαν οι πρωταγωνιστές το Δουκάκο να μπαίνει στα καφενείο βάλανε τις φωνές και μαζί μ' αυτούς ή Μάγγια Μπιάνκα, που ανεμίζοντας τα χέρια της φώναξε:

— "Εφτασε ο Νοβέλλι!...

Οι άλλοι έξασπασαν σ' ένα δυνατό γέλιο γεμάτο άγάπη πούκανε τους άλλους πελάτες, του καφενείου ν' αφήσουν στη μέση την πρόφα και το τάβλι και να στρέψουν τα βλέμματά τους προς το μέρος που καθόνταν οι θεατρίνοι.

"Η σκηνή τούτη πλημμύρισε ένθουσιαστική χαρά το Σπύρο Κουρίτη θυμίζοντάς του παρόμοια έπεισόδια πουχε ζήσει στα καλλιτεχνικά κέντρα της 'Αθήνας. Σάν πλησίασαν στο τραπέζι ο Δουκάκος σύστησε, πρώτα στην πρωταγωνίστρια κ' ύστερα στον άλλους το Σπύρο Κουρίτη, ως άνθρωπο του θεάτρου. "Η Μάγγια Μπιάνκα με προθυμία και μ' άνοιχτή καρδιά έδωσε το χέρι της στο Σπύρο Κουρίτη. Κ' ή σκέψη της πώς ο νέος θάταν κανέναν τυκάκος επαρχιώτη θεατροφίλου κ' ίσως-ίσως συγγραφέα που θα τροφοδοτούσε με μονόπραχτα ή πεντάπραχτα έργα του κάθε μπουλούκι που θα ξεπερτε στο νησί του, την έκανε να χαμογελάσει ειρωνικά. Μά τόσο κρυφό στάθηκε το ειρωνικό της χαμόγελο πουτε ο ίδιος ο Σπύρος Κουρίτης, που κατάματα την κοίταζε, το άντιλήφτηκε.

Ο κομικός Πέτρος, ξεχωριστός ανάμεσα σ' όλους τους άλλους θεατρίνους για τη σοβαρότητα του και την πεισματάκη αρχή του να μην αναγνωρίζει κανένα ούτε συγγραφέα, ούτε ήθοποιό, ούτε σκηνοθέτη όση κι' έν ήταν ή αξία τους, πρόσφερε με πολλή ευγένεια την καρτέλα του στο Σπύρο Κουρίτη παρακαλώντας τον να καθήσει.

Κι' άμέσως είπε:

— Μου φαίνεται, που cher, πώς σ'ας είχα γνωρίσει εδώ και χρόνια στην 'Αθήνα. Σεις δεν είχατε δώσει μια όμιλία για το νεοελληνικό θέατρο;

— Μάλιστα, μά... ψιθύρισε δειλά ο Σπύρος Κουρίτης ρίχνοντας άλλοθι τα μάτια του.

Φαινόταν πώς τα λόγια του κομικού τότε ταράξανε. Και σ' ανήσθε είπε:

— Μά με συχωρέστε που εγώ δε σ'ας θυμούμαι...

— 'Αλλιώςτικα δε θα μπορούσε να γίνει... Έΐταν τόσο σύντομη ή γνωριμία μας... Σ'ας πλησίασα μόνο και μόνο για να σ'ας συχαρώ... 'Αλήθεια— και τώρα σ'ας το ξαναλέω— πού μελετημένη όμιλία γι' το νεοελληνικό θέατρο δεν έχω άκουσει... Πρέπει να υπερηφανεύεστε, που cher, για τις άπειρές σας αυτές γνώσεις.

Οι θεατρίνοι κοίταζαν τώρα κατάπληχτα τον Πέτρο. Ποτέ δεν περιμένανε πώς θα 'ρχόταν στη θέση, ο άρνητής αυτός ο άδάμαστος, να βρει κάτι καλό και να παραδεχτεί την αξία του. Κ' έγινε άφορμή ο Πέτρος να έχτιμηθεί τυφλά κ' άμέσως ο Σπύρος Κουρίτης άπ' όλους που τότε πρωτογνώριζαν και ν' άποβάσει ή Μάγγια Μπιάνκα την πρώτη έντύπωση της πώς ο νέος θάταν κανέναν άπειρόκ' επαρχιώτη συγγραφέας.

"Η συζήτηση τώρα είχε άνοίξει. Μιλούσανε για γενικά θεατρικά ζητήματα. Ο Σπύρος Κουρίτης, που νοσταλγόυσε τρία χρόνια τώρα μια παρόμοια κουβέντα, μιλούσε άκατάπαιστα κ' ένήμερα για κάθε τι, έτσι που άνάγκασε τους άλλους να ξεχάσουν προς στιγμή ότι βρίσκονται σ' ένα επαρχιακό καφενείο και να θαρέσουν πώς γύρισαν στην 'Αθήνα και μαζωμένοι στο ταχτικό τους κέντρο άποθε να μιλή κάποιον

που έφραγε τη ζωή του όλη για το θέατρο και που είναι θησαυρός θεατρικών γνώσεων.

"Η Μάγγια Μπιάνκα τώρα δε μιλούσε. Άκουγε μόνο με προσηχή. Αυτό το πρόσεξε ο Σπύρος Κουρίτης και π' από άβροτητα, π'ες γιατ' ήθελε ν' άνοιχτεί ή συζήτηση σε πλατύτερο όμιζοντα γύρισε με μαστοριά ζηλευτή την κουβέντα για το Γαλλικό θέατρο δίνοντας ένι ευκαιρία στην όμορφη πρωταγωνίστρια να μιλήσει. "Η συζήτηση τώρα περιορίστηκε σ' ένα διάλογο μεταξύ του Σπύρου Κουρίτη και της Μάγγιας Μπιάνκας. Το θέμα προσωπικό, που καθόταν στο πλαϊνό τραπέζι, πλησίασε σιγά-σιγά την παρέα των πρωταγωνιστών και μ' ευλάβεια άκουγε τον άγνωστο κύριο να μιλεί με την πρωταγωνίστρια. Μά κ' οι πελάτες άκόμη σταμάτησαν τα παιχνίδια κι' από μακριά στήλωσαν τ' αυτ' θαυμάζοντας τον άνηπίο του Κόστα Κουρίτη, που τότε βόλιανε καλά μπασμένο σε κάθε είδος υπόθεση.

"Η συτροπία βάσταξε ως τις έννιά, όταν ο θίασος χωρίστηκε για το δείπνο. Οι παραστάσεις θαρχίζαν το ερχόμενο βράδυ.

Σ'ά γύρισε σπίτι του ο Σπύρος Κουρίτης ένιωθε αλιώτικο τον έαυτό του. "Η σεμνή καλλιτεχνική συζήτηση τον είχε λυτρώσει από την ταχτική μελαγχολία. Και κλείστηκε στο δωμάτιό του με όρεξη πολλή

Η ΑΪΔΑ ΕΙΣ ΤΟ ΣΤΑΔΙΟΝ

Είς τον ευρύν στίβον του Σταδίου, μέρος του οποίου έχει διασκευασθή διά την εγκατάστασιν των 'Ανακτόρων του Φαραώ, θα παρασταθί με όλην την δυνατόν μεγαλοπρέπειαν το καλλιτεχνικόν μεγαλόεργον του Βέρδη ή 'Αΐδα.

Διά μίαν έκπιτυχή άναπαράστασιν του έργου άπειτούνται όχι μόνον ύλικά και σκηικά και πρόσωπα άλλα καλλιτέχναι δυνάμεις και διεθνούς φήμης. "Η όργανωτική έκπιτροπή της έκχειρησίας ταύτης έκ συμφώνου μετά της Έπιτροπής του Προσφυγικού Νοσοκομείου ύπερ των άναγκών του οποίου θα διατεθί με τα μέρη των εισπραξέων έμερίμνησε να κολήση έκ της Σκάλας του Μιλάνου επί άδρα άμοιβή όμιλον διασκευασμένων 'Ιταλών καλλιτεχνών καθηγητών ειδικώς με την 'Αΐδα άσχοληθέντων.

Οι συμμεθέξοντες εις την παράστασιν του Σταδίου και ήδη από έβδομάδος και πλέον με τας δοκιμάς και προτοιμασίας του έργου άσχολούμενοι 'Ιταλοί καλλιτέχναι είναι :

1) Μάστερος Κομεντατόρς 'Αλφρέδο Παδοβάνι της Σκάλας του Μιλάνου, διδάξας εις πλείστας Εύρωπαικάς πρωτεύουσας και διεθνούς κύρους και φήμης μουσικός.

2) "Η πρωταγωνίστρια Τίνα 'Ιόλι Ραντάτσιο, Σοφράνα της Σκάλας, έφανισθεισα μετ' έκπιτυχίας εις πολλάς Εύρωπαικάς Πρωτεύουσας και τελευταίως έν Βιέννη όπου έτραγούδησε έν ύπαίθερφ. Διεθνούς φήμης και μεγάλης αξίας ήθοποιος.

3) Φλόρα Περίνη, Μέγχο-Σοφράνα της Σκάλας και του Μετροπολιταίν της Νέας 'Υόρκης. Έπίσης έκαιξε

για να έργαστεί. Οι φωτογραφίες των άγαπητών του συγγραφέων του φαίνονται σ'α να χαμογελούσανε κι όλα τα βιβλία του τάβλεπε τώρα χρυσόδετα και τ' άγαλαμάκι, που στόλιζαν το δωμάτιό του, ζωντανά. Άνοιξε ένα μεγάλο καφνετί χορτοφύλακα, πήρε ένα χειρόγραφο και το φυλλομέτρησε διαβάζοντας σε κάθε σελίδα και λίγες γραμμές. Τα μάτια του λάμπανε, τ' αυτιά του ροδοκοκκινίζαν κ' ή άναπνοή του γεμάτη του φούσκωνε τα στήθια. "Εβρίσκει το χειρόγραφο του άγριο και συμπληρωμένο τώρα, ενώ λίγους μήνες πριν που το διάβασε άπαρχής ως το τέλος έμεινε με την έντύπωση πώς ήθελε άκόμη δούλεμα πολύ. Σάειμο και ξαναγράψιμο. Μ' άποψε πόσο άλιώτικο του φαίνονταν! Ταχτοποιήμένες οι σκηές, φυσικός ο διάλογος, αυθόρμητη ή λύση και τα τρία φινάλε καλλιτεχνικά. Κι όμως ένιωθε την άνάγκη κάτι να προστάει ή ν' άποιρήσει. Μά δεν έβρισκε ούτε μίαν άδεια φράση κι ούτε μιά λέξη περιττή.

Και σαν τέλειωσε το διάβασμα κ' έκλεισε το χειρόγραφο έγραψε στο ξόφυλλο τον τίτλο του έργου. Και διάβασε, ξαναδιάβαξε τον τίτλο κ' έβλεπε στο άσπρο χαρτί του ξόφυλλου να ζωγραφίζεται από ένα άσφατο χέρι ή λεπτή μορφή της Μάγγιας Μπιάνκας, που λέξ κ' αυτή είχε στη σκέψη του χα. αχτηρίζοντας την ήρωίδα του έργου του.

(Το τέλος στο επόμενο)

εις το Βασ. Θέατρον της Μαδρίτης, εις την Βαρκε λώνα, εις Νέαν 'Υόρκην κατά 10 περιόδους και άκολούθως εις Μπρένο. Άύρες εις το θέατρον «Κρέμν» όπου διορμήνευσε νέαν 'Οπερα, την «Καρβαλλιέρη ντ' Έκερμπού» του Τζαννονάι.

4) Φραντζέσκος Μπατάλιας, ένόςρος έκλεκτό της Σκάλας. Έργάσθη εις την Βιέννην, Βερολίνον, Φραγκφούρτην, Κολωνίαν, Δρέσδην και άλλων.

5) Τζοβάνι 'Ιγκιλέρι, βαρύτονος της Σκάλας. Ντεμπουτάρισε στη Σκάλα τήν 1921 "Ησο πρόηνημοέστρος. Έκτός των άνωτέρων θα λάβουν μέρος εις την παράστασιν οι έκλεκτότεροι των 'Ελλήνων καλλιτεχνών του μελοδράματος: Ο κ Ζαμάνος, Καυφίλης, Ζαχαρόπουλος και άλλοι.

"Εχει καταρτισθή και έκγυμνασθή χορωδία άνδρών και κυριών έκ 200 περίπου προσώπων. Πλήρης όρχήστρωσις γησιία διά πλέον των 80 όργάνων έκ των καλλιτέρων παρ' ήμιν καθηγητών της μουσικής με ειδικήν συμπληρωματικήν προπόνησιν διά την 'Αΐδα υπό του μάστρου Μάρκου Μαστρακίνη. Έπίσης όλα τα είδη ήματισμού, υπόδησεως και φροντιστήρια σκηικά κτλ. έκουίσθησαν έκ Μιλάνου.

"Εάν εις τα άνωτέρω προσθέσωμεν και τον ένθουσιασμόν με τον όποιον πάντες οι μετέχοντες έργάζονται διά να παρουσιασθή το έργον ύφ' όλης τας άπόψεις τέλειον και άγτιον, έν συνδυασμώ με τας μεγάλας δαπάναις εις τους όποιους υποβάλλεται ή οργανωτική έκπιτροπή διά τον αυτών σκοπόν, θα καταλήξωμεν μοιραίως εις το συμπέρασμα ότι ή παράστασις της 'Αΐδας εις το Στάδιον υπό τας συνθήκας ταύτας άποτελεί πράγματι τιμήν και δόξαν διά το 'Ελληνικόν όνομα και την 'Ελληνικήν πρωτοβουλίαν.

Θ. ΔΕΝΗΛΙΑΔΗΣ

ΘΕΑΤΡΟΝ ΚΥΒΕΛΗΣ

ΟΙ "ΝΕΟΙ,"

ΠΡΩΤΟΤΥΠΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΡΓΑ

Μαικήνας. — "Ο Γυιόκας μας.
— Καϊμένη Ντορούλα.

"Ο θίασος των «Νέων» σημειώνει μιὰ φωτεινή εξέλιξη τελευταία. "Αφησε κατὰ μέρος τὰ έργα του Γαλλικού δραματολογίου με τούς τυφλούς ήρωες και τις ρομαντικές ηρωίδες και άρχισε ν' ανεβάζει έργα "Ελληνικά, έργα παιδιών και νέων συγγραφέων, πρωτότυπα ή και γνωστά. Κατὰ τόν "Ιούλιο έπαιξε του Μελά το τρίπρακτο δράμα: «Μιά νύχτα, μιὰ ζωή», τ' «Αρραβωνιάσματα» του Μπόγγρη, και τὰ πρωτότυπα «Μαικήνας» ή «Γυιόκας μας» και «Καϊμένη Ντορούλα»... "Η διεύθυνση του θιάσου κατέβαλε όλες τις δυνατές προσπάθειες ώστε ν' ανεβούνε τὰ έργα αυτά με προσοχή και με φροντίδα, με σκηνικά καινούρια και μελετημένα, τὸ σπουδαιότερο. Οἱ Νέοι δείχνουνε ὅτι ξαίρουνε νὰ σέβονται τὴν ἐργασία και τούς κόπους του άλλου, ξαίρουνε ὅτι Θέατρο δὲν εἶναι μόνο ἐπιχείρηση κερδοσκοπική, ἕνα ταμείο και μιὰ πλαιοία γεμάτη ἀπὸ ἀνόμοιο κόσμο ἀλλὰ Θέατρο εἶναι κάτι τὸ ὑψηλότερο ἕνας Ναός. "Η Διὰ Χαλκούση και ὁ κ. Κώστας Μουσούρης εἶναι ἀξιοί συγχαρητηρίων γιὰ τὴν προσπάθειά τους αὐτή.

Τὰ "Ελληνικά έργα, ὅπως ἔγραψα στὴν ἀρχή, ανεβήκανε με πολλή προσοχή ἀπὸ τὸ θίασο των «Νέων» ὥστε νὰ μὴ χωρεῖ καμιὰ δικαιολογία γιὰ τὴν ἀπιστυχία κανενὸς ἀπ' αὐτά. "Εάν ἀπέτυχαν θὰ πῆ ὅτι δὲν ἦσαν καλά—και μερικά δὲν ἦσαν ἀλήθεια. "Η «Καϊμένη ή Ντορούλα» λ. χ. ζήτημα εἶναι ἂν μπορεῖ νὰ σταθεῖ και ὡς συγγραφική ἀπόπειρα ἀκόμη. "Εχει τόση ἀπειρία στὸ γράψιμο ἀλλὰ και στὸ θέατρο γενικά, ὁ νεαρός συγγραφέας.

Τὸ Θέατρο δὲν εἶναι σὺν τὰ ἄλλα εἶδη του λόγου που μπορεῖς νὰ τὰ παρουσιάσεις μ' ἕνα πρόχειρο ἐπιχείρημα, μ' ἕνα χωματισμὸ λαμπερὸ ὅσο και διάφανο. Τὸ Θέατρο εἶναι αὐτὴ ή Τέχνη, εἶναι ή ζωὴ ὁλόκληρη μ' ὅλη τὴν τραγική ὑπόστασή της, με τις συγκρούσεις, με τὸ ἀπέραντο βάθος της. Τὸ Θέατρο προϋποθέτει κάποια ὀριμότητα στὴ σκέψη και στὴν Τεχνική. Δὲν εἶναι σαλόνι κοσμικῆς ἐπιδείξεως.

"Η «Καϊμένη ή Ντορούλα» ὑπῆρξε περισσό-

τερο κοσμικὸ κατασκευάσμα παρὰ Θέατρο. Εἶτανε δράμα—γιατί κομντι βεβαίως δὲν εἶταν, ἔλειπε τελείως και τὸ ελαφρότερο δρασερό σημεῖο—δράμα ἰδεῶν χωρὶς ἰδέες, γεμάτο κοινότητες και χωρὶς καμιὰ δράση και πλοκή. "Εστεικε προχωρώντας και ὄλο γύριζε σὺν τῇ μέλισσα στὰ ἴδια και στὰ ἴδια. Μερικὲς σκηνὲς σκορπούσανε ὅτι λένε οἱ "Αγγλοὶ spleen,—ἀνία, πλήξη θανάσιμη.

"Ο «Μαικήνας» του κ. Θ. Συναδινου ἀνεβηκε με πολλή ἐπιμέλεια, καινούρια σκηνικά, ἕνα Βυζαντινὸ σαλόνι στὴ Β' πράξη, στημένο θαυμάσια, και παίχθηκε καλά ἰδίως ἀπὸ τούς κ. κ. Κώστα Μουσούρη, Κοντογιάννη και τὴ Διὰ Χαλκούση. "Ο "Ηλίας Δεστούνης που ἔκανε τὸν Παῦλο Μαικράδη, τὸν ἀπατημένον σύζυγο, εἶταν ἔξω ἀπὸ τὸ ρόλο του, ἀλλὰ—γιὰ νὰ λέμε τὴν ἀλήθεια— και ὁ ρόλος του εἶταν ἀχάριστος. Εἶχε πολλή φιλολογία, ἰδίως στὴ σκηνή τῆς Β' πράξης, διὰ τὸ ἀπατημένον σύζυγο μιλάει στὸν ἑραστή τῆς γυναίκας του "Αλέκο Καρῶ, πολὺ ἀφηρημένα ἐντελῶς ὑπερφυσικά, ἀνυχολόγητα, — γίνεται μεγάλη χρήση του Πόνου ὡς ζωγράφου, του Πόνου ὡς ἐκδικητῆ, του Πόνου ὡς "Αρχάγγελου που σ' ανεβάζει στ' ἀστρά!—φιλολογώντας ἐκεῖ που δὲν πρέπει. "Ο κ. Συναδινὸς διαγράφοντας τὸν τύπο του Ρωμιου ἀπατημένου συζυγο, ξαναζωντάνεψε,—ἂν και δὲν ἤθελε αὐτὸ— τὸ γνωστὸ ἥρωα του Βοκκακίου.

Γενικότερα τὸ ἔργο του κ. Συναδινου ὡς σάτυρα κοινωνική, σάτυρα αἰματοστάλαχτη που βγαίνει μέσ' ἀπὸ μιὰ θλιβερὴ πραγματικότητα, στρεφόμενη ἐναντίον των ἐκμεταλλευτῶν παραληθῶν, που λίγο-πολύ με ὄλα ἀσχολοῦνται και ὄλα τὰ λερώνουνε—κάθε τῆς ζωῆς και τῆς Τέχνης ἐκδήλωση,—ὡς σάτυρα τὸ ἔργο του κ. Συναδινου εἶναι πολὺ καλὸ, κοῦτο δυνατό που ἔπρεπε νὰ πέση. "Ὡς ἔργο, ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς Τέχνης ἐξεταζόμενο, δὲν εἶναι οὔτε ἀνώτερο, οὔτε κατώτερο ἀπὸ ἄλλα "Ελληνικά. Εἶναι ἔργο "Ελληνικὸ με ἀρκετὰ προτερήματα ἀλλὰ και με πολλά, πάμπολλα ἐλαττώματα. "Ὡς ἀνώτερη προσπάθεια ἐξακολουθεῖ νὰ μένει ὁ «Καραγιόσης» του.

"Η τρίπρακτη κωμωδία του νεαροῦ συγγραφέα κ. Δ. "Ιαννόπουλου, ὁ «Γυιόκας μας», που ἀνεβηκε μετὰ τὸ «Μαικήνα» και κράτησε τὸ πρόγραμμα δέκα βραδυές, εἶναι ἕνα εὐχάριστο, δρασερό πραγματάκι, χωρὶς ἀξιώσεις ἀνώτερης τέχνης και φιλολογίας σοβαρῆς. "Ο κόσμος ἐγέλασε με τὴν καρδιά του. Και αὐτὸ εἶναι κάτι.

"Εχουμε τόση ἀνάγκη ἀπὸ γέλιο στὴν ἐποχή μας!

"Ο «Γυιόκας» μας ἐπαίχθηκε πολὺ καλά ἀπὸ ὄλους σχεδὸν τούς ἠθοποιούς. Μόνο ή Διὰ Πακαδάκη εἶταν ἔξω ἀπὸ τὸ ρόλο της, παρουσιάζοντας τὸν τύπο τῆς εσωτερικῆς κοπέλλας που ζεῖ ἀπόμερα «και φοβάται τὸν ἔρωτα», και τῇ φράση του συγγραφέα, ὡς τὸν τύπο μιὰς κοκέτας που ζητοῦσε με κάθε τρόπο νὰ προσελκύσει τὴν προσοχή του ζωγράφου Πετρά:

Π. Δ. ΤΑΓΚ.

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ Κ. Γ. ΣΩΚΟΥ

"Ο κ. Γ. Σώκος εἶναι συνταγματάρχης, ἔχει πολλές ἀσχολίας με τὸ ἐπάγγελμα και με τὴ θέση του και ἂν ἤθελε θὰ εἶχε και περισσοτέρας, και ὁμως νὰ που βρίσκει καιρὸ νὰ μᾶς χαρίξη κάθε τόσο και ἀπὸ ἕνα του δραματικὸ ἔργο.

Μου φαίνεται πῶς 'στὸ σημερινὸ καιρὸ, ἀνθρώπος καταγινόμενος με τὴν Τέχνην οὔτως ή ἄλλως πρέπει νὰ μᾶς εἶναι συμπαθητικὸς.

"Ο κ. Σώκος 'μποροῦσε τις ὥρες που του περισσεῖουν νὰ τις χρησιμοποιεῖ εἰς τὸ χρηματιστήριον ή σπουδήποτε άλλου' και ὁμως ὄχι, ἀγαπᾷ τὸ θέατρον και γράφει ἔργα.

Και θὰ μου πῆτε:

"Ὡστε ἔτσι, λοιπόν; ὄλοι οἱ ἑρασιτέχνη, ὄλοι οἱ καταπιανόμενοι καλῶς ή κακῶς με τὰς τέχνας, εἶναι ἀξιέπαινοι και ἀξιοθαύμαστοι;

"Απαντῶ:

Δὲν μπορεῖ νὰ γίνη ἀλλοιῶτικα σήμερα με

"Ο κ. Κώστας Μουσούρης

(Σκίτσο Φ. Δημητριάδη).

κη. Αὐτὸ τουλάχιστον ἔδειχναν τὰ λιγώματα των ματιῶν της, οἱ προκλητικὲς κινήσεις της, ὁ τόνος τῆς ἀνώτερης ὑπεροχῆς ἀπέναντι των άλλων ἑρωτεμένων κοριτσιῶν. Παρουσίασε περισσότερο τὸν τύπο τῆς σημερινῆς κοσμικῆς κοπέλλας, ὅπως μᾶς ἐμφανίζεται συνήθως στὴ ζωὴ, με ἀρκετὴ prétention και ἐπιπολαιότητα.

Στὸ «Γυιόκα μας» ἐξωντάνεψε τὸν τύπο του Φαρδῆ, ὁ "Ανδρέας Παντόπουλος, ὁ ἀξιος κληρονόμος και συνεχιστῆς του πατέρα Παντόπουλου, του παλιου ἑκείνου ἠθοποιου και συγγραφέα τῆς «Νύφης τῆς Κούλουρης». "Εδειξε γιὰ μιὰ φορὰ ἀκόμη τὰ χαρίσματα του γνήσιου ταλέντου του (Σιῶρ Ροῖδης στὴ «Φαρμακωμένη»—Καπετὰν Λεμπέσης;στ' «Αρραβωνιάσματα»), φυσικά χαρίσματα ἀληθινοῦ καλλιτέχνη. Τὸ προλεταριάτο γεννάει ἀρίστες, εἶναι βέβαιο αὐτὸ,—ὅσο βέβαιο εἶναι πῶς τὸ σαλόνι (ή κοσμικὴ ἄνετη ζωὴ) φέρνει τις περισσότερες φορές στὸν ἀφρο πεπονόφλουδες και φελούς, που δὲν ἀξίζουνε.

"Ο θίασος των Νέων ἐτοιμάζει νέα

"Η δις "Ελένη Χαλκούση

(Σκίτσο Φ. Δημητριάδη)

τὸ ρωμαίικο' με δὲν ἀντελήφθητε λοιπόν ἀκόμη ὅτι εἴμεθα:

"Ερασιτέχνη ἀνθρώποι;

Γι' αὐτὸ πρέπει, κάθε καλὴ προσπάθεια, κάθε εὐγενικὴ τάση νὰ τὴν περιοριζόμεθα, νὰ τὴν χαϊδεύουμε, νὰ εἴμεθα ὑπομονητικοὶ και καλοὶ και μακροθύμοι και πρὸ πάντων, γιὰ ὄνομα του θεοῦ, νὰ μὴν εἴμεθα ἀδατηροὶ κριτικοί.

Ο κ. Γ. Σώκος έγραψεν ένα έργον, όχι χειρότερον από όσα έγραψαν μέχρι τούδε, αφού κανένα δεν υπήρξε μεγαλόσημα τι πρέπει λοιπόν να γίνει; να τον κνίξουμε;

Σήμερα έγραψε έτσι, αύριο θα γράψη άλλοι άλλα.

Σήμερα έπαιδη είναι συνταγματάρχης διέταξε τη Μύρτω, την κόρη του βουνοῦ, να γίνει άψε σβῆσε ντεμι-μοντέν και την Εῦδα, την κόρη τῆς σαντέζας, να γίνει άγια.

Διέταξε το γέρο παππού ν' αδιαφορή για το φθισικό παιδί του και να λατρεύη κάποιο ψυχοπαίδι του.

Διέταξε το κόρο τῆς Ἱερῶς Μητροπόλεως ν' ανέλθῃ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Τυμφορηστοῦ και τῆ συνοδείᾳ ἀρμονίου να ψάλλῃ τὸ τροπάριον τῆς Κασσιανῆς.

Πολὺ καλά.

Αὐριον ὄμως, ἀποστρατευόμενος ἴσως, θα γράψη καλλίτερα.

Κι' εἵπαιτα δά, ἐκτός ἀπὸ αὐτὰ τὰ λάθη, τὸ έργον εἶναι δροσερό και ἔχει τὸ προτέρημα να μὴν κουράζῃ.

Ο κ. Σώκος κατέχει ἀρκετὰ τὸ μυστικὸ τῆς σκη- νικῆς τεχντροπίας, και ἀκριβῶς γι' αὐτὸ τοῦ ση- μείωσαμε τ' ἀνωτέρω γιὰ να μάθῃ να μὴ βιά- ζεται και να ξέρῃ πῶς δὲν πειράζει ἀν θα πε- ράσῃ κι' ἕνας χρόνος χωρὶς να παιχθῇ έργο του, γιὰτί έτσι τὸν ἄλλο χρόνο θα εἶναι ἀσφαλῶς πολὺ καλλίτερο.

«Οἱ Νέοι» και οἱ μετ' αὐτῶν συνεργαζόμενοι «Γέροι» εἵπαιξαν καλά. Ἄλλωστε και ἀν δὲν εἵ- παιξαν και καλά, ποιὸς θάφταιγε;... Γιατί να τὰ πικραίνουμε τὰ καθμένα τὰ παιδιά... Ἄλλοι εἶ- νε οἱ φταίχτες γιὰδ, τι στραβὸ γίνεται σήμερα. Τι φταίνε οἱ συγγραφεῖς! .. τί φταίνε οἱ ἠθοποιοῖ!

Ν. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ

ΜΟΝΤΙΑΛ

ΛΟΥΝΑ ΠΑΡΚ

Θεαματικὴ ὀπερέττα τῶν Carlo Lombardo και Y. Ranga. Ἀνέβηκε κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ περασμένου μηνὸς ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ Θεάτρου «Μοντιάλ» και ἐκράτησε τὸ πρόγραμμα τοῦ Θεάσου τῆς κ. Ὀλυμπίας Καντιώτη—Ριτσιάρ- δη ἀρκετὲς ἡμέρες, δεκαπέντεκοντὰ παραστάσεις. Ὀλόκληρο τὸ έργο στηρίζεται στὸ γνωστὸ κινη- ματογραφικὸ τύπο Σαρλώ και σ' ἕνα μερφε- μένο εἰδύλλιο του μετὴν παλιὰ σαντέζα, τῆ Λούνα πάρκ. Ἡ μουσικὴ του, ἀρκετὰ γλυκιὰ, μελωδική, καλύτερη πάντως ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς συγχορδίες και... παραχορδίες.

Τοὺς δύο κυριωτέρους ρόλους εἵπαιξαν ἡ κ. Μ. Καψάνη—Λούνα Πάρκ, και ὁ κ. Οἰκονό- μου—Σαρλώ. Ὁ κόσμος ἐγέλασε ἀρκετὰ μετὴν τὸν τελευταῖο πού κατόρθωσε ὀπισωθήποτε να ἐμφανίσῃ κινούμενο ἐπὶ σκηνῆς τὸν ξεκαρφωτο και ξεβίδωτο ἦρωα τῆς ὀδόνης.

ΜΙΑ ΕΚΚΛΗΣΙΣ ΔΙΑΝΟΟΥΜΕΝΩΝ

Μᾶς ἐστάλη πρὸς δημοσίευσιν ἡ κατωτέρω ἐκκλησις περὶ τοῦ δικαζομένου εἰς τὸ στρατοδι- κείον διὰ κατάχρησιν Ἰωάννου Κοκκινάκη, γραμμὴν ἀπὸ τὸν κ. Κωστῆν Παλαμᾶν και ἐ- νισχυομένη μετὰ τὰς υπογραφὰς γνωστῶν Ἑλλῆ- νων λογίων.

Διὰ τὸν ἐξοχώτατον πρόεδρον τῆς δημοκρατίας κ. Θεόδωρον Πάγκαλον και τὸ ἑπταμελὲς στρατοδικεῖον.

Ὡς ἕνας ἀπλὸς και ταπεινὸς ἄνθρωπος πού εἶμαι και πού κυρίαρχο αἰσθημά μου ἡ συμπά- θεια μετὰ τῆς θεωρῶ σκληρῆ και ἀπάνθρωπη, ἀ- κόμα και ἀν τὸ ὑπαγορευθῆ ἡ δικαιοσύνη, και πολὺ δυσανάλογη γιὰ τέτοιο ἐγκλημα τὴν ποι- νὴ τοῦ θανάτου. Και μάλιστα στῆς ἡμέρας μας πού ἡ ἐπιστημονικὴ ψυχολογία ἀιχνοντας τὸ ζωηρό της φῶς μέσα στὰ σκοτάδια τοῦ εἶναι μας βρῖσκει ἀκατάλογιστα θύματα μιὰς παρορ- μητικῆς φρενοπληξίας, ἀνθρώπους πού ἡ κλασ- σικὴ πεινολογία καταδικάζει ἀλύπητα... Ὁ νέος ἄκακος πρῖν, και τὴν ἐλπίδα γεννῶντας μιὰς ἐδγενικῆς ζωῆς, ἔξαφνα παραστρατημένος σάν ἀπὸ δειρὸ κικὸ στὰ δίχτυα τῆς ἀμαρτίας. Ἀρκετὴ τιμωρία θα τοῦ ἦτανε στὸ ἐξῆς ὁ βίος του, ἀβίωτος.

Ἡ ἐπιείκεια ἐπιβάλλεται μάλιστα, ἀφοῦ, καθὼς πληροφοροῦμαι, «τὰ ἀφαιρεθέντα ἀπε- δόθησαν».

Ἰκετεύω τὸν πρόεδρο τῆς Ἑλληνικῆς δημο- κρατίας, μετριάζοντας τὴ φρικιαστικὴ ποινὴ πού κίνδυνος εἶναι να ἐπιβληθῇ στὸ δυστυχῆ Κοκ- κινάκη, να φανῆ μεγάλθυμος και πολυέταιος, γνήσιος ἀρχοντας πολιτείας.

Κωστῆς Παλαμᾶς, Γεργ. Εὐνόπουλος, Λάμπρος Πορφύρας, Νικ. Ι. Λάσκαρης, Ἄγγελος Σικελιανὸς Γεώργ. Αρσένης, Ἄριστος Καμπάνης, Πάυλος Νιρ- βάνας, Δημοσθένης Βαυτυρᾶς, Θεόδ. Συνοδινός, Παν- τελῆς Χόρν, Πάνος Δ. Ταγκόπουλος, Γεργ. Σπατα- λᾶς, Δ. Μητρόπουλος, Φώτος Γιοφάλλης, Ρήγας Γκόλφης, Ε. Τζελέπης, Κωστῆς Βελμύρας, Ν. Πα- παγεωργίου, Γ. Σταμπολῆς, Ἰσάνδρος Ἄρης, Χ. Σταματιν, Σὺλβιος Παπαδόπουλος.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

— Ἡ συνέχεια τοῦ ρομάνσου τοῦ κ. Ν. Παρα- σκευᾶ «Εὐκείνος πού πέρασε μετὰ σταυρωμένα τὰ χέ- ρια» εἰς τὸ προσεχές.

— Βιβλιογραφικὸς κατάλογος στῆ μελέτῃ τοῦ κ. Ναυτιλιώτη θα δημοσιεύεται στὸ τέλος κάθε κεφα- λαίου.

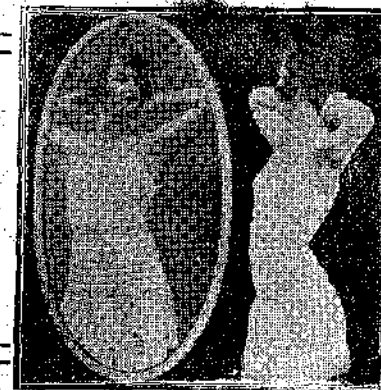
— Στὸ 8ο τεῦχος συνεργασία τοῦ ἐν Παρισίοις συνεργάτη μας κ. Βάλας: «Ὁ Δολοφόνος τοῦ Θεά- τρου».

— Ἐπίσης θεατρικὴ μελέτῃ τῆς δ. Ἑλένης Χαλ- κούση.

— Ἐπιμελητῆς τῆς ὕλης τῶν «Παρασκηνίων» ὁ κ. Πάνος Δ. Ταγκόπουλος, δόδος Χορροβίτου 12, Ἀ- θῆναι.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ ΣΑΚΑΛΗ-ΜΠΑΚΑΚΟΥ

ΖΩΝΕΣ - ΚΟΡΣΕΔΕΣ
MAILLOTS

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ
ΣΑΚΑΛΗ-ΜΠΑΚΑΚΟΥ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΟΜΟΝΟΙΑΣ

Ἡ πλουσιωτέρα συλλογὴ ἀπὸ
ΖΩΝΕΣ - ΚΟΡΣΕΔΕΣ
MAILLOTS

ἔτοιμα και ἐπὶ παραγγελίᾳ, μετὰ ἄριστα ὕλικά και τελεία ἐφαρμογὴ δι' ὅλα τὰ βαλάντια.

ZAMPIRONI Τὸ μόνον ἀποτελεσμα-
τικὸν ἐναντίον τῶν
κωνώπων.

Εἶναι γνωστὴ εἰς τὸν κόσμον ὀ-
λον ἡ ἐπιτυχία του ἀπὸ 60 ἐτῶν.

Ἀποφεύγετε τὰς ἀπεριμηθείς. Ζητεῖτε
πάντοτε τὴν μάρκα Zampironi.

ZAMPIRINA Εἶνε ἡ μόνη ἐκ λε-
κτῆ ἐντομο-
φθόρος κόνις ἡ ὀποία ἀσφαλῶς

καταστρέφει Κορέους, Ψύλλους, Κατσαρίδες, Μερμήγκια
κλπ. ἐντομα.

ΒΑΦΗ VAUBRY Ἐχετε μεγίστην οἰκονομίαν και ἀσφα-
λῆ ἐπιτυχίαν ἐὰν βάφετε μόνες σας τὰ φορέματά
σας μετὰ ξωτὰ βαμβακερὰ και μάλλινα.

Μεγὰλη συλλογὴ ὀλων τῶν χρωμάτων και ἡ χρῆσις εὐκολωτάτη.

ΚΡΕΜΑ "ΕΝΤΕΛΒΑΤΣ,"

Εἰδικὴ Κρέμα διὰ τὴν δροσερότητα και ὕγιαν και
τὴν λευκότητα τοῦ δέρματος.

Ἡ Κρέμα «Ἐντελβαίς» περιέχει συστατικὰ ἐντελῶς ἀ-
βλαβῆ διὰ τὸ δέριμα και εἶναι ἡ ἀνωτέρα εἰς τὸ εἶδος της.

Εἶναι τὸ θαῦμα τῆς ἐπιτυχίας και ἡ διάδοσις της καθ'
ὀλην τὴν Εὐρώπην τὴν καθιστὰ σόντροφον ἀχώριστον τῶν
Κυριῶν κι' ὀποῖαι ἐνδιαφέρονται και γνωρίζουν να παρα-

κολουθεῖν τὴν ὕγιαν τοῦ δέρματος των και να διατηροῦν τὴν καλλονὴν των.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ-ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΩΝ

ΚΑΙ

ΑΣΠΡΟΡΡΟΥΧΩΝ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ

ΤΣΕΚΛΕΝΗ-ΚΑΡΓΑΔΟΥΡΗ

ΑΘΗΝΑΙ

ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ 26 ΚΑΙ ΒΟΥΛΗΣ

ΑΠΟΘΗΚΗ

ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ ΑΡΓΑΙΚΩΝ ΚΑΙ ΓΑΛΛΙΚΩΝ

ΕΙΔΗ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ & ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙΠΛΩΝ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Γ. ΣΟΦΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΓΩΝΙΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΦΩΚΙΩΝΟΣ

ΠΩΛΗΣΙΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗ & ΛΙΑΝΙΚΗ

Γ. ΑΛΕΞ. ΔΟΥΖΙΝΑΣ

ΟΙΚΟΣ ΣΙΑΗΡΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ

ΙΔΡΥΘΗΣ ΤΩ 1872

ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ 172-ΣΤΟΑ ΜΕΛΑ 2-(ΚΑΠΝΙΚΑΡΕΑ)

ΠΑΓΩΝΙΕΡΑΙ

ΦΙΑΤΡΑ

ΘΕΡΜΑΣΤΡΑΙ

Ο ΚΑΛΙΤΕΧΝΗΣ ΥΠΟΔΗΜΑΤΟΠΟΙΟΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΑΣΙΛΑΤΟΣ

Μετεφέρθη από το κατάστημα Παυλίδου «Έκάν» τῆς ὁδοῦ Σταδίου

εἰς τὴν Γωνίαν ΒΟΥΛΗΣ καὶ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

ΜΕΓΑΡΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

ΑΘΗΝΑΙ

ΠΡΟΤΙΜΗΣΑΤΕ

ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ ΤΙΜΟΔΕΟΝΤΟΣ

ΔΙΟΛΟΥ 122